

Rikos- ja pakkokeinotilasto

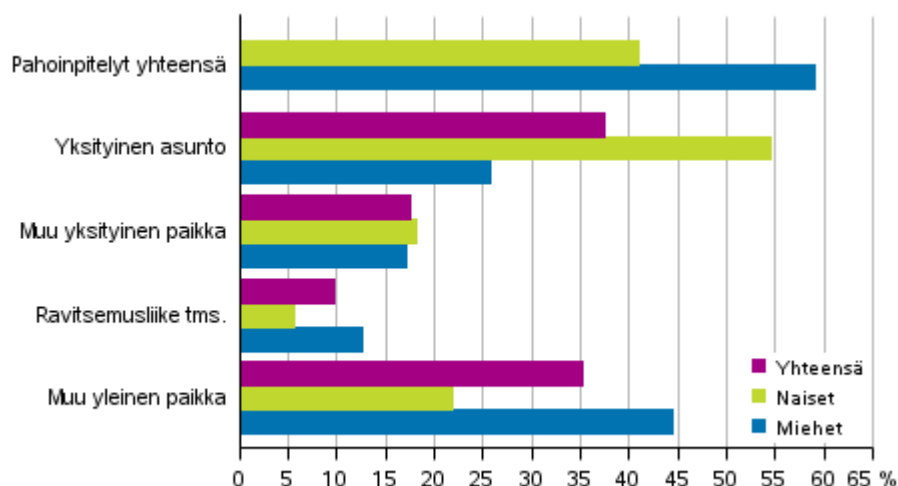
Viranomaisten tietoon tullut rikollisuus 2016

Ulkomaalaistaustaisen tekemän rikoksen kohteena usein toinen ulkomaalaistaustainen

Tilastokeskuksen tietojen mukaan poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tuli vuonna 2016 koko maassa kaikkiaan 823 500 rikosta ja rikkomusta, mikä on 4 400 rikosta ja rikkomusta (0,5 prosenttia) enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuonna 2016 selvitettyihin 635 100 rikokseen ja rikkomukseen epäiltiin syylliseksi yhteensä 661 000 henkilöä, mikä on 2 700 (0,4 prosenttia) enemmän kuin vuotta aiemmin. Tietoon tulleiden väkivaltarikosten uhriksi joutui 37 600 henkilöä.

Pahoinpitelyrikoksista yhteensä vajaat 40 prosenttia tehtiin yksityisissä asunnoissa. Naisiin kohdistuvista pahoinpitelyistä yksityisessä asunnossa tehtiin yli puolet ja miehiin kohdistuvista neljännes. Miehiin kohdistuvista pahoinpitelyistä vajaat 45 prosenttia tapahtui yleisellä paikalla ja naisiin kohdistuvista runsas viidennes. Ravitsemusliikkeessä tehtiin 10 prosenttia pahoinpitelyistä.

Pahoinpitelyrikokset tekopaikan ja uhrin sukupuolen mukaan 2016 (Kaikkiaan 33 769 rikosta)

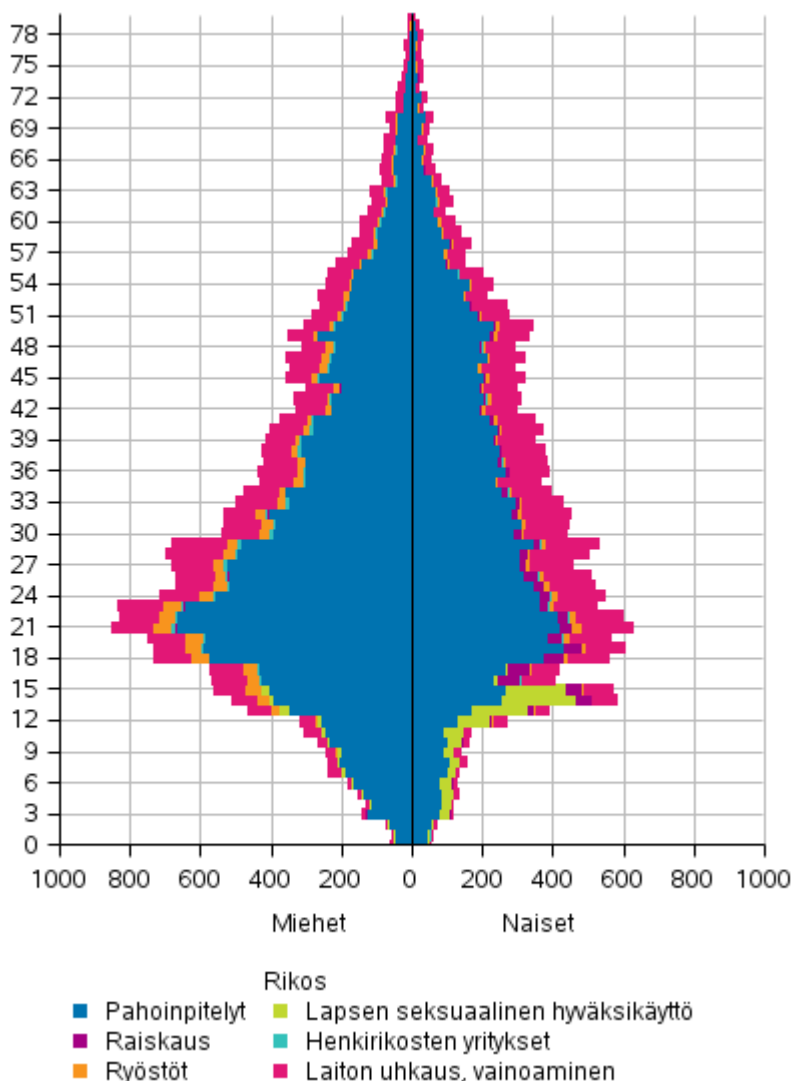

Vuonna 2016 tietoon tulleiden väkivaltarikosten uhriksi joutui 37 600 henkilöä, mikä oli 0,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Uhreista miehiä oli 21 400 (57,0 prosenttia) ja naisia 16 200 (43,0 prosenttia). Miesuhrien määrä oli 0,2 ja naisuhrien 0,5 prosenttia suurempi kuin vuonna 2015. Pahoinpitelyrikoksiin

(RL 21:5-7) uhriksi joutui yhteensä 33 000 henkilöä, joista miehiä oli 19 400 (58,9 prosenttia) ja naisia 13 500 (41,1 prosenttia). Tieto uhrista saadaan luotettavasti vain tietyistä väkivaltarikoksista.

Pahoinpitelyrikosten uhreista ikäryhmään 18–20-vuotta kuului 3 000 (9,0 prosenttia). Yli 50-vuotiaita uhreja oli 4 600 (13,8 prosenttia). Alle 18-vuotiaisiin lapsiin kohdistuneet pahoinpitelyrikokset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 9,2 prosenttia. Lapsiuhreja oli nyt 6 450. Tämä on 19,6 prosenttia kaikista pahoinpitelyrikosten uhreista. Pahoinpitelyrikoksen uhriksi joutuneista lapsista 4 100 (64,1 prosenttia) oli poikia ja 2 300 (35,9 prosenttia) tyttöjä. Pahoinpitelyrikosten lapsiuhreista 33,3 prosenttia oli alle 10-vuotiaita, 10–14-vuotiaita oli 34,9 prosenttia ja 15–17-vuotiaita 31,8 prosenttia. Lapsena seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi joutuneista 1 100 henkilöstä 87,4 prosenttia oli tyttöjä ja 12,6 prosenttia poikia. Vuoden 2011 alussa voimaan tullut lainmuutos lisäsi kirjattujen pahoinpitelyiden määrää huomattavasti. Lainmuutoksen myötä alaikäiseen tai läheiseen kohdistetut lievät pahoinpitelyt tulivat virallisen syytteen alaisiksi. Lisäksi huhtikuun 2015 alussa tuli voimaan lastensuojelulain muutos (1302/2014), jolla laajennettiin ilmoitusvelvollisuutta tilanteissa, joissa on syytä epäillä lapsen henkeen tai terveyteen kohdistunutta rikosta.

Eräiden rikosten uhrit iän ja sukupuolen mukaan 2016

Selvitettyjen rikosten osalta, jolloin uhrin lisäksi myös epäilty on tiedossa, uhri oli syntyperältään suomalaistaustainen 84,8 prosentissa tapauksia ja ulkomaalaistaustainen 15,2 prosentissa. Vuonna 2015

uhreista suomalaistaustaisia oli 90,3 prosenttia ja ulkomaalaistaustaisia 9,7 prosenttia. Seksuaalirikoksissa uhri oli suomalaistaustainen 92,9 prosentissa tapauksista, mikä on 1,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2015. Pahoinpitelyrikoksissa uhri oli suomalaistaustainen 83,2 prosentissa tapauksista, mikä puolestaan on 6,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2015.

Kun uhri oli ulkomaalaistaustainen, oli myös epäilty ulkomaalaistaustainen 72,1 prosentissa tapauksia. Vuonna 2015 vastaava osuus oli 62,2 prosenttia. Uhrin ollessa suomalaistaustainen oli myös epäilty suomalaistaustainen 88,8 prosentissa tapauksista. Vuonna 2015 osuus oli 90,2 prosenttia. Seksuaalirikoksien osalta suomalaistaustaisen uhrin kohdalla epäilty oli ulkomaalaistaustainen 42,1 prosentissa tapauksista. Vuonna 2015 osuus oli 23,0 prosenttia.

Eräiden selvitettyjen rikosten uhrien ja syylliseksi epäiltyjen syntyperä

Uhrin syntyperä/rikos		Epäillyn syntyperä					
		Syntyperä yhteensä		Suomalais- taustainen yhteensä		Ulkomaalais- taustainen yhteensä	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
Syntyperä yhteensä	Yhteensä	21 047	21 267	17 910	16 925	3 137	4 342
	Pahoinpitelyrikokset	14 949	14 814	12 776	11 808	2 173	3 006
	Seksuaalirikokset, pl. lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	546	686	396	382	150	304
	Muut rikokset	5 552	5 767	4 738	4 735	814	1 032
Suomalais-taustainen yhteensä	Yhteensä	19 007	18 044	17 139	16 027	1 868	2 017
	Pahoinpitelyrikokset	13 416	12 322	12 206	11 163	1 210	1 159
	Seksuaalirikokset, pl. lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	500	637	385	369	115	268
	Muut rikokset	5 091	5 085	4 548	4 495	543	590
Ulkomaalais-taustainen yhteensä	Yhteensä	2 040	3 223	771	898	1 269	2 325
	Pahoinpitelyrikokset	1 533	2 492	570	645	963	1 847
	Seksuaalirikokset, pl. lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	46	49	11	13	35	36
	Muut rikokset	461	682	190	240	271	442

Tarkempia tietoja vuoden 2016 tietoon tulleista rikoksista sekä selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyistä ja heidän taustoistaan löytyy 23.3.2017 julkaistusta katsauksesta sekä [PX-Web tietokantapalvelusta](#). Tietoon tullutta perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kuvaava tietokantataulukko päivitetään 31.5.2017 julkistuksen yhteydessä.

Sisällys

1. Katsaus poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleeseen rikollisuuteen.....	6
1.1. Tiivistelmä.....	6
1.2. Omaisuusrikokset.....	7
1.3. Väkivaltarikokset.....	8
1.4. Päihderikokset	9
1.5 Rattijuopumukset ja liikenne rikokset.....	10
2. Selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt.....	12
2.1 Selvitetyt rikokset.....	12
2.2 Syylliseksi epäillyt	12
2.3 Syylliseksi epäiltyjen taustat.....	14
2.4 Syntyperä ja ulkomaan kansalaiset.....	16

Taulukot

Taulukko 1. Eräitä omaisuusrikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016.....	8
Taulukko 2. Eräitä väkivaltarikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016.....	9
Taulukko 4. Eräiden rikosten selvitysprosentti 1986–2016	12
Taulukko 5. Selvitettyihin rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt iän ja sukupuolen mukaan 2007–2016, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti.....	13
Taulukko 6. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt sukupuolen ja tulotiedon mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	14
Taulukko 7. Selvitettyihin rikoslakirikoksiin Suomessa asuvat syylliseksi epäillyt iän ja kansalaisuuden mukaan 2016.....	17
Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt ja osuus väestön 1 000:ta asukasta kohden syntyperän mukaan 2015-2016.....	18

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Eräiden rikostyyppien kehitys 2012–2016.....	19
Liitetaulukko 2. Rikoksiin syylliseksi epäillyt Suomessa vakinaisesti asuvat kansalaisuuden mukaan vuosina 2013–2016, osuus 1 000 asukasta kohden.....	21
Liitetaulukko 3. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö valtionveronalaisen tulon (euroa) mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	22
Liitetaulukko 4. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö sosioekonomisen aseman mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	23
Liitetaulukko 5. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	24
Liitetaulukko 6. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö koulutuksen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	25
Liitetaulukko 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt syntyperän, ikäluokan ja sukupuolen mukaan ja epäiltyjen osuus väestöstä 2016.....	26

Kuviot

Kuvio 1. Rikoslaki rikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016.....	6
Kuvio 2. Murtorikokset kohteen mukaan 2016.....	7

Kuvio 3. Omaisuusrikokset 2016 (kaikkiaan 230 174 rikosta).....	8
Kuvio 4. Huumausainerikokset 2012–2016	10
Kuvio 5. Rattijuopumusrikokset 1980–2016.....	10
Kuvio 6. Rattijuopumusrikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016.....	11
Kuvio 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt rikosten määrän mukaan 2016.....	13
Kuvio 8. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö valtionveronalaisten tulojen ja käytettävissä olevien tulojen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	15
Kuvio 9. Syylliseksi epäillyt henkilöt ja koko väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet..	16
Kuvio 10. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ulkomaiden kansalaiset asuinpaikan mukaan 2009–2016.....	17
Liitekuviot	
Liitekuvio 1. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö koulutusasteen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	28
Liitekuvio 2. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö sosioekonomisen aseman mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet.....	28
Laatuseloste: Rikos- ja pakkokeinotilasto.....	29

1. Katsaus poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleeseen rikollisuuteen

1.1. Tiivistelmä

Poliisiin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tuli vuonna 2016 koko maassa kaikkiaan 823 500 rikosta ja rikkomusta, mikä oli 4 400 rikosta ja rikkomusta (0,5 prosenttia) enemmän kuin vuotta aiemmin. Tietoon tulleista rikoksista 466 900 oli rikoslakirikoksia eli rikoksia, jotka on määritelty rikoslaissa.

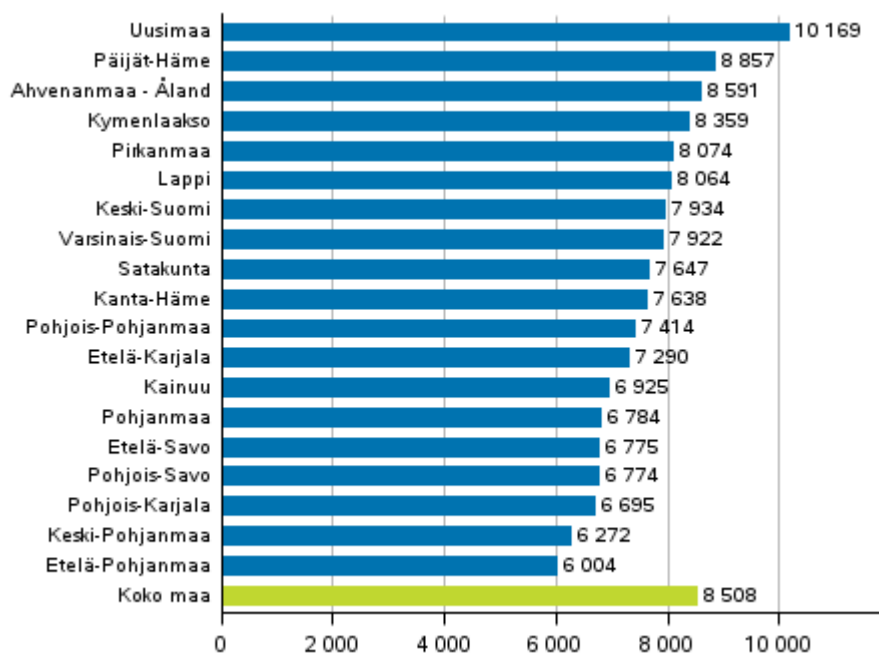
Rikoslakirikosten määrä väheni 7 500 (1,6 prosenttia) vuoteen 2015 verrattuna. Tietoon tulleiden rikoslakirikosten määrä on laskenut vuodesta 2011, jolloin tietoon tuli 531 800 rikosta. Vuoden 2016 aikana selvitettiin yhteensä 285 400 rikoslakirikosta, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 295 300. Kaikista tietoon tulleista rikoksista ja rikkomuksista selvitettiin 635 100. Suurin osa rikoslain ulkopuolella olevista rikkomuksista muodostuu liikenne rikkomuksista, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta ja ajoneuvorikkomuksesta.

Valtaosa rikoksista ja rikkomuksista oli poliisin kirjaamia. Tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tuli 15 500 rikosta, mikä on 1,9 prosenttia kaikista viranomaisten tietoon tulleista rikoksista ja rikkomuksista. Tullin tietoon tuli 9 500 rikosta ja rikkomusta, mikä oli yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Rajavartiolaitoksen tietoon tuli 6 000 rikosta ja rikkomusta, mikä oli 12 prosenttia edellisestä vuodesta enemmän. Tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleista rikoksista noin neljännes oli alkoholirikoksia tai -rikkomuksia sekä huumeusainerikoksia.

Maakunnittain tarkasteltuna rikoslakirikosten määrä lisääntyi Keski-Pohjanmaan (+9,7 %), Ahvenanmaan (+6,3 %), Uudenmaan (+3,5 %) ja Etelä-Pohjanmaan (+1,9 %) maakunnissa. Rikosten määrä väheni suhteellisesti eniten Etelä-Savon maakunnassa, 11,9 prosenttia edellisvuodesta.

Väkilukuun suhteutettuna eniten rikoksia tuli ilmi Uudenmaan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen maakunnissa. Koko maassa tuli ilmi 8 508 rikosta 100 000 asukasta kohden, kun vuonna 2015 vastaava luku oli 8 645.

Kuvio 1. Rikoslakiirikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016

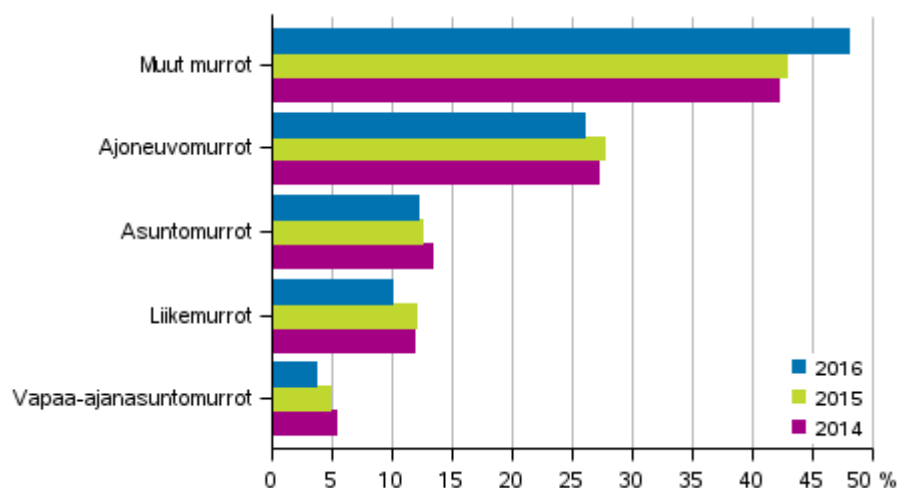
Identiteettivarkaudesta kirjattiin vuoden 2016 aikana 3 300 rikosilmoitusta. Identiteettivarkaus lisättiin rikoslakiin 4.9.2015. ja vuoden 2015 aikana identiteettivarkaudesta kirjattiin 518 rikosilmoitusta. Vuoden 2016 aikana selvitettiin 960 identiteettivarkautta.

1.2. Omaisuusrikokset

Omaisuusrikoksia tuli vuonna 2016 tietoon 230 200, mikä oli 2,6 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Omaisuusrikoksista suurimman ryhmän muodostavat varkausrikokset (varkaus RL 28:1, törkeä varkaus RL 28:2 ja näpistys RL 28:3). Niitä ilmeni 131 400, mikä oli 5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Varkausrikoksien määrä on ollut pääosin laskusuunnassa koko 2000-luvun. Vuonna 2016 varkauksia (RL 28:1) kirjattiin 64 100 eli 7,3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Törkeitä varkauksia (RL 28:2) kirjattiin 3 400, mikä on 4,9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Näpistyksiä (RL 28:3) tuli tietoon 64 000 eli 2,6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Kolmannes kaikista varkausrikoksista (46 800 rikosta) oli myymälävarkauksia ja -näpistyksiä. Vuoteen 2015 verrattuna myymälävarkauksien ja -näpistysten määrä laski 1,8 prosenttia.

Vuonna 2016 murtoja (luvatta tunkeutuen tehty varkaus, törkeä varkaus ja näpistys) tuli ilmi 33 300, mikä oli 2,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Vapaa-ajan asuntoihin tehdyt murrot vähenivät 27,1 prosenttia. Niitä tuli vuonna 2016 ilmi 1 200. Asuntomurrot vähenivät 5,3 prosenttia edellisvuodesta. Niitä tuli ilmi 4 100. Moottoriajoneuvomurrot vähenivät 8,3 prosenttia.

Kuvio 2. Murtorikokset kohteen mukaan 2016

Omaisuusrikoksista kuudennes oli vahingontekoja. Niitä tuli ilmi 35 200, mikä oli 6,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Vahingontekojen määrä on ollut laskussa muutaman viime vuoden ajan. Vahingonteosta runsas puolet tehdään yleisellä paikalla.

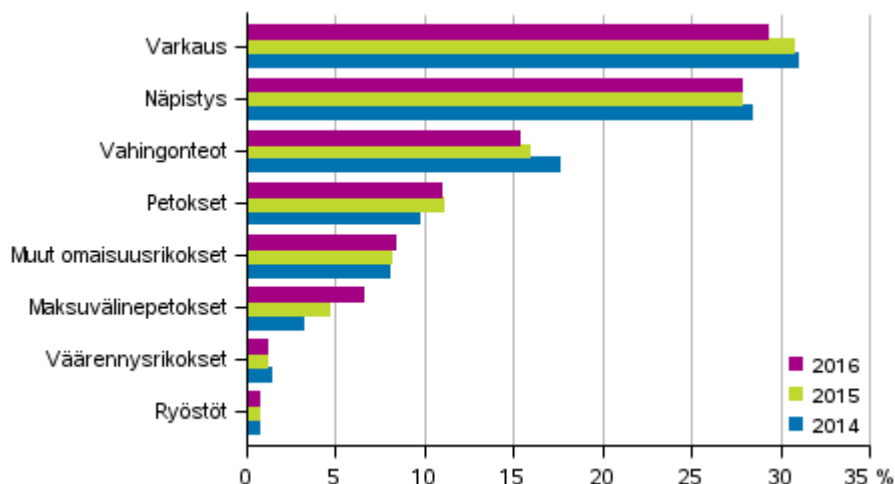
Petoksia (petos RL 36:1, lievä petos RL 36:3, törkeä petos RL 36:2) tuli ilmi 25 100, mikä oli 3,9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Petokset muodostavat noin kymmenyksen omaisuusrikoksista.

Maksuvälinepetoksia tuli ilmi 15 100, mikä oli 38,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Sekä petoksien että maksuvälinepetoksien määrä on ollut pääosin kasvussa viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Vuonna 2016 tuli tietoon kaikkiaan 1 250 kirjanpitorikosta ja velallisen rikosta, mikä oli 5,6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Väärennysrikoksia (väärennys, lievä väärennys, törkeä väärennys, väärennysaineen hallussapito RL 33:1-4) tuli ilmi 2 600, mikä oli 4,9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Tilastoitujen väärennysrikoksien määrä on ollut laskusuunnassa miltei koko 2000-luvun. Vuonna 2010 niitä tuli ilmi 4 600 ja vuonna 2000 tuli ilmi 6 200 tapausta.

Ryöstöjä ilmoitettiin 1 670, mikä oli 7,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015, jolloin niitä ilmoitettiin 8,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Vuonna 2016 ryöstörikoksista 1 250 eli 75,5 prosenttia tapahtui yleisellä paikalla. Ryöstöistä 16,6 prosenttia oli törkeitä.

Kuvio 3. Omaisuusrikokset 2016 (kaikkiaan 230 174 rikosta)

Taulukko 1. Eräitä omaisuusrikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016

Maakunta	Kaikki omaisuusrikokset	Murrot	Moottori-ajoneuvon anastus-rikokset	Ryöstöt	Vahingonteot	Kavallukset	Petokset, maksuvälinepetokset
Koko maa	4 195	606	122	30	641	53	732
Uusimaa	5 593	801	157	46	875	69	700
Varsinais-Suomi	3 780	635	114	32	516	66	557
Satakunta	3 139	614	85	25	569	42	462
Kanta-Häme	3 528	543	112	14	667	22	603
Pirkanmaa	4 230	647	138	40	656	47	650
Päijät-Häme	4 201	718	136	26	570	46	893
Kymenlaakso	3 948	550	178	22	609	53	559
Etelä-Karjala	3 253	483	138	18	495	48	494
Etelä-Savo	2 711	514	82	11	508	31	482
Pohjois-Savo	2 771	314	55	19	523	60	456
Pohjois-Karjala	2 515	269	66	14	503	39	393
Keski-Suomi	3 416	491	80	23	521	55	627
Etelä-Pohjanmaa	1 816	279	50	10	324	34	292
Pohjanmaa	2 957	460	101	15	510	24	293
Keski-Pohjanmaa	1 957	309	59	6	417	32	255
Pohjois-Pohjanmaa	3 435	548	140	28	503	41	559
Kainuu	2 815	335	64	15	528	39	511
Lappi	3 473	480	109	12	570	48	581
Ahvenanmaa - Åland	3 050	635	86	28	725	59	238

1.3. Väkivaltarikokset

Vuonna 2016 tietoon tuli kaikkiaan 33 800 pahoinpitelyrikosta (pahoinpitely, lievä pahoinpitely, törkeä pahoinpitely), mikä oli 100 tapausta (0,3 prosenttia) vähemmän kuin vuonna 2015. Törkeät pahoinpitelyt lisääntyivät 1,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Niitä kirjattiin 1 590. Viimeisen kymmenen (2007–2016) vuoden aikana pahoinpitelyitä on kirjattu vuosittain keskimäärin 35 000. Vuoden 2011 alussa voimaan tullut lainmuutos lisäsi vuonna 2011 kirjattujen pahoinpitelyiden määrää huomattavasti. Lainmuutoksen myötä alaikäiseen tai läheiseen kohdistetut lievät pahoinpitelyt tulivat virallisen syytteen alaisiksi. Vuonna 2011 pahoinpitelyrikoksia kirjattiin 40 200.

Henkirikoksia tuli tietoon 78. Niitä oli 18 tapausta vähemmän kuin vuonna 2015. Vuoden 2015 henkirikosluvuissa on mukana 12 ulkomailla tapahtunutta terroristisessa tarkoituksessa tehtyä murhaa, joita Suomen poliisi tutki. Vuonna 2016 tietoon tulleista henkirikoksista 2 oli terroristisessa tarkoituksessa tehtyä murhaa. Kymmenen viime vuoden vuosittainen keskiarvo on 106. Vastaava luku vuosina 1997–2006 on 130. Tapon, murhan tai surman yrityksiä kirjattiin 311, mikä on 12 enemmän kuin edellisellä vuonna. Rikoksen kirjaamisvaiheessa rajanveto tapon yrityksen ja törkeän pahoinpitelyn välillä on tulkinnanvarainen, mikä saattaa vaikuttaa tilastoissa näkyviin tasonmuutoksiin.

Raiskauksia (raiskaus, törkeä raiskaus, raiskaus 3. mom) tuli tietoon 1 160, mikä on 10,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuosina 2007–2016 ilmoitettiin vuosittain keskimäärin 938 raiskausta. Lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä tuli tietoon 1 240, mikä on 1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Seksuaalisesta ahdistelusta tehtiin 535 rikosilmoitusta mikä on 252 tapausta, (89 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2015. Seksuaalinen ahdistelu lisättiin rikoslakiin 1.9.2014. Tietoon tulleiden raiskausten ja lapsen seksuaalisten hyväksikäyttöjen määrät vaihtelevat vuosittain paljonkin. Yksittäiset ilmoitukset voivat sisältää usean osateon käsittäviä tapahtumasarjoja.

Vuonna 2016 henkirikoksista 58 prosenttia ja pahoinpitelyrikoksista 38 prosenttia tehtiin yksityisasunnossa. Raiskausrikoksista 15,1 prosenttia tehtiin yleisellä paikalla. Vuonna 2015 vastaava osuus oli 18,7 prosenttia ja vuonna 2009 yleisellä paikalla tehtiin 23,5 prosenttia raiskausrikoksista. Seksuaalisesta ahdistelusta yli puolet tapahtui yleisellä paikalla tai yleisessä tilaisuudessa.

Taulukko 2. Eräitä väkivaltarikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016

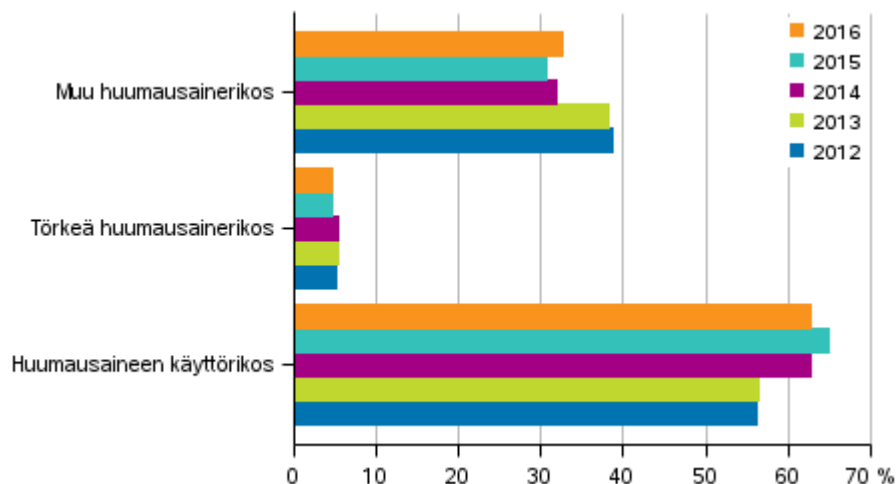
Maakunta	Henkirikokset ja niiden yritykset	Pahoinpitely	Törkeä pahoinpitely	Lievä pahoinpitely	Raiskausrikokset
Koko maa	7	415	29	170	21
Uusimaa	7	511	25	180	24
Varsinais-Suomi	5	348	23	212	16
Satakunta	7	364	39	169	14
Kanta-Häme	4	321	42	202	14
Pirkanmaa	5	387	28	170	18
Päijät-Häme	7	359	34	113	19
Kymenlaakso	7	331	28	151	17
Etelä-Karjala	4	318	25	202	19
Etelä-Savo	6	352	24	198	16
Pohjois-Savo	8	331	32	228	24
Pohjois-Karjala	5	279	26	219	13
Keski-Suomi	10	518	34	158	25
Etelä-Pohjanmaa	7	343	30	105	7
Pohjanmaa	4	351	22	93	19
Keski-Pohjanmaa	1	420	30	114	18
Pohjois-Pohjanmaa	6	388	29	110	16
Kainuu	6	452	33	215	11
Lappi	14	440	39	168	43
Ahvenanmaa - Åland	3	434	38	134	31

1.4. Päihderikokset

Vuonna 2016 huumausainerikoksia tuli ilmi kaikkiaan 25 100, mikä oli 1 700 tapausta (7,2 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2015. Törkeiden huumausainerikosten määrä kasvoi 10,2 prosenttia edellisvuodesta. Niitä tuli ilmi 1 179. Runsaat 60 prosenttia kaikista huumausainerikoksista on käyttörikoksia. Niitä tuli ilmi 15 700, mikä on 550 tapausta (3,6 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2015.

Vuodesta 2009 lähtien lukuihin sisältyvät tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset lisäsivät huumausainerikosten määrää noin kymmeneksellä verrattuna vain poliisin tietoon tulleisiin huumausainerikoksiin.

Kuvio 4. Huumausainerikokset 2012–2016

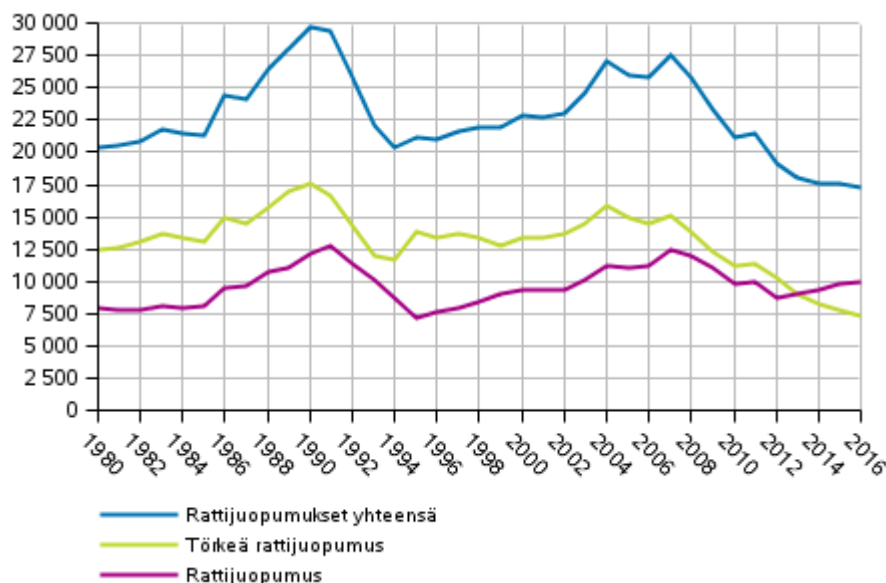
Alkoholirikoksia ja -rikkomuksia kirjattiin 2 900, mikä oli 320 tapausta, eli 10,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015.

Päihderikoksia tilastoitaessa useamman osateon käsittävät rikokset on merkitty yhtenä. Päihderikokset ovat sen kaltaisia, että ne tulevat yleensä ilmi vain poliisin tai tullin- ja rajavalvontaviranomaisten toiminnan tuloksena ja valtaosa rikoksista jää piiloon.

1.5 Rattijuopumukset ja liikenne rikokset

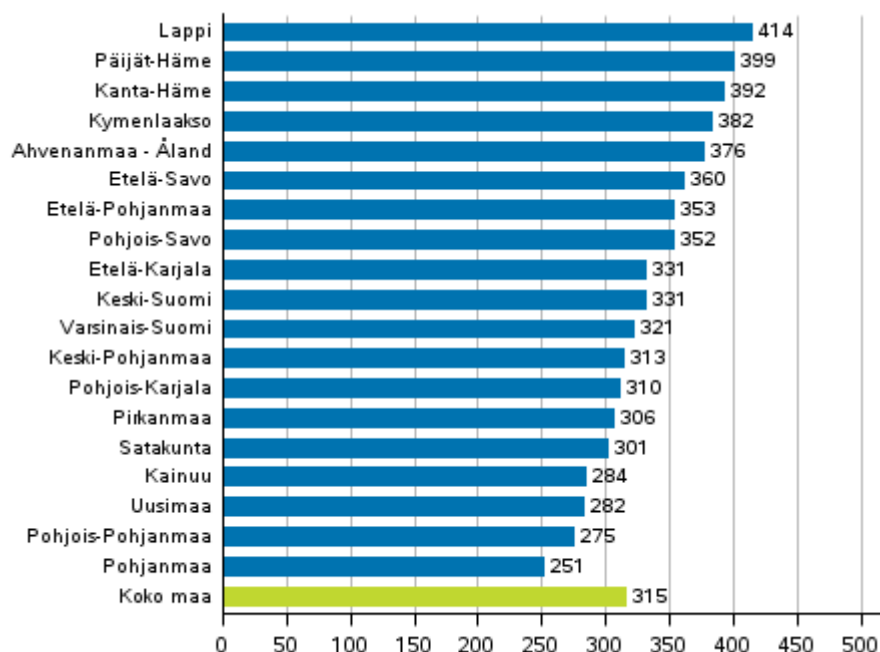
Törkeät rattijuopumukset vähenivät 6,8 prosenttia ja muut rattijuopumukset lisääntyivät 2,0 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna. Kaikkiaan rattijuopumusrikoksia tuli ilmi 17 300, mikä oli 300 tapausta eli 1,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Tietoon tulleiden rattijuopumusrikosten määrä on ollut pääosin laskussa viimeiset kymmenen vuotta. Vuoden 1990 ennätyslukemista ne ovat vähentyneet yli kolmanneksen.

Kuvio 5. Rattijuopumusrikokset 1980–2016

Rattijuopumustapauksista 66,5 prosentissa päihdeaineena oli alkoholi ja 29,0 prosentissa jokin muu huumaava aine. Loput 4,5 prosenttia oli käyttänyt molempia. Alkoholin aiheuttamat rattijuopumukset vähenivät 5,5 prosenttia, huumausaineiden aiheuttamat lisääntyivät 6,2 prosenttia ja alkoholin ja huumaavan aineen sekakäyttö lisääntyi 7,1 prosenttia.

Kuvio 6. Rattijuopumusrikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2016

Vuonna 2016 rekisteröitiin 411 700 liikenneturvallisuuden vaarantamista, liikenneriikkomusta, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomusta sekä ajoneuvorikkomusta, mikä oli 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Suurin osa niistä on rikoksia, jotka paljastuvat poliisin valvonnan ja ohjauksen yhteydessä. Lisäksi törkeitä liikenneturvallisuuden vaarantamisia ilmeni 3 900, mikä oli 0,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Nopeusrajoitusten rikkomisia poliisi kirjasi 299 300, mikä oli 2,9 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Automaattisen liikennevalvonnan uudelleenorganisointiin liittyneet ongelmat aiheuttivat vuoden 2014 alkupuolella tilastoitujen liikenneriikosten määrän huomattavaa laskua vuoteen 2013 verrattuna. Vuoden 2013 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2012 lukujen kanssa, sillä automaattisen liikennevalvonnan vuoden 2012 loppupuolella havaitsemia ylinopeuksia kirjautui vuoden 2013 alkupuolelle.

2. Selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt

2.1 Selvitetyt rikokset

Poliisi, tulli ja rajavartiolaitos selvittivät vuoden 2016 aikana kaikkiaan 635 100 rikosta ja rikkomusta. Selvitysprosentti oli 77,1, mikä oli 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisvuonna. Rikoslakirikoksia selvitettiin 285 400 ja niiden selvitysprosentti oli 61,1, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2015. Rikosten selvitysprosentti on laskettu siten, että tilastovuonna poliisille ilmoitettuja ja kaikkia samana vuonna selvitettyjä rikoksia on verrattu keskenään. Tästä syystä selvitysprosentti voi joidenkin rikosten kohdalla olla yli 100.

Yli 30 000 asukkaan kunnista korkeimmat rikoslakirikosten selvitysprosentit olivat Kokkolassa (76,4 %), Lappeenrannassa (76,4 %) ja Seinäjoella (76,0 %). Matalimmat selvitysprosentit olivat puolestaan Keravalla (42,3 %), Järvenpäässä (49,8 %) ja Helsingissä (51,4 %) prosenttia.

Selvitysprosentti vaihtelee rikostyypeittäin hyvinkin voimakkaasti. Omaisuusrikoksista selvitettiin 37,5 ja henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista 68,0 prosenttia. Liikennejuopumus-, liikenne- ja päihderikokset saadaan paljastumistavasta johtuen miltei kaikki selvitetyiksi. Petoksista (RL 36:1–3) selvitettiin 73,1 prosenttia ja henkirikoksista 83,3 prosenttia. Pahoinpitelyrikosten selvitysprosentti oli 67,5.

Alhaisimmat selvitysprosentit ovat varkausrikoksissa (varkaus, törkeä varkaus), vahingonteoissa, maksuvälinepetoksissa ja moottorikulkuneuvon kohdistuvissa anastusrikoksissa. Vuonna 2016 varkauksista (RL 28:1–2) selvitettiin vähemmän kuin joka kuudes. Näpistyksistä puolestaan selvitettiin yli puolet. Vahingonteoista selvitettiin runsas viidennes ja maksuvälinepetoksista vähemmän kuin joka kymmenes. Moottorikulkuneuvon kohdistuvista anastusrikoksista selvisi kolmannes. Ryöstöistä selvisi runsas puolet.

Taulukko 4. Eräiden rikosten selvitysprosentti 1986–2016

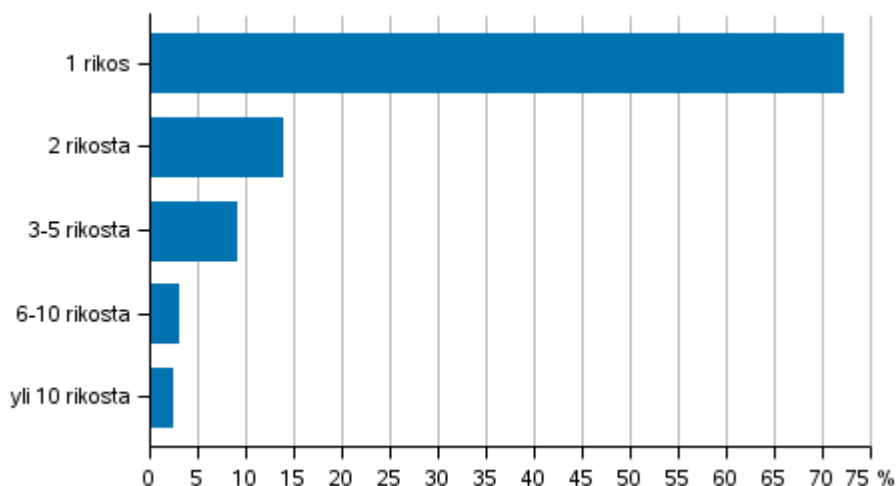
Rikos	1986 - 1990	1991 - 1995	1996 - 2000	2001 - 2005	2006 - 2010	2011 - 2015	2016
Rikoslakirikokset	69	58	57	63	67	63	61
Varkaus	25	17	14	16	18	15	15
Törkeä varkaus	39	29	40	41	38	34	33
Näpistys	78	70	67	58	57	56	54
Ryöstöt	53	43	42	45	49	54	53
Vahingonteot	29	27	27	26	25	22	22
Tapon, murhan tai surman yritys	96	91	92	94	97	92	88
Pahoinpitely	79	74	76	80	81	76	67
Törkeä pahoinpitely	85	84	83	87	88	84	81
Lievä pahoinpitely	95	86	79	75	73	72	66
Raiskaukset	63	56	57	63	66	70	67
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	91	84	88	82	86	75	69

2.2 Syylliseksi epäillyt

Vuonna 2016 selvitettyihin 285 400 rikoslakirikokseen epäiltiin syylliseksi yhteensä 311 100 henkilöä. Sama henkilö voi olla epäiltynä useasta eri rikoksesta. Epäillyistä naisia oli 19,9 prosenttia. Henkilön vuoden törkeimmän rikoslakirikoksen mukaan laskettaessa (henkilö voi olla epäiltynä vain kerran vuoden aikana) syylliseksi epäiltynä oli 140 100 eri henkilöä. Yksi henkilö oli siten epäiltynä keskimäärin 2,2 rikoksesta.

Valtaosa rikoksiin syylliseksi epäillyistä, 72,1 prosenttia, oli epäiltynä vain yhdestä rikoksesta vuonna 2016. Kahdesta rikoksesta oli epäiltynä 13,7 prosenttia. Yli kahdesta rikoksesta oli epäiltynä 14,2 prosenttia syylliseksi epäillyistä.

Kuvio 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt rikosten määrän mukaan 2016

Määrällisen eron lisäksi miesten ja naisten rikollisuus poikkeaa siten, että naisilla pahoinpitelyiden, rattijuopumusten ja vahingontekojen osuudet olivat miehiin verrattuna pieniä. Kuitenkin pahoinpitelyihin syylliseksi epäiltyjen naisten osuus on kasvanut vuoden 1980 alle kymmenestä prosentista noin kahteenkymmeneenprosenttiin. Naisten tyypillisimpiä rikoksia olivat näpistykset, petokset, kavallukset ja väärennykset. Sekä miehillä että naisilla rikoksesta epäiltyjen yleisin ikä oli 20 vuotta. Epäiltyjen miesten keski-ikä oli 33,7 vuotta ja naisten 34,6 vuotta.

Selvitettyihin rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä 25 prosenttia oli jonkin päihteen vaikutuksen alaisena. Epäillyistä 15 prosenttia oli alkoholin vaikutuksen alaisena, 8 prosenttia oli muun päihteen vaikutuksen alaisena ja 2 prosenttia alkoholin ja muun päihteen vaikutuksen alaisena. Omaisuusrikoksissa jonkin päihteen vaikutuksen alaisena oli 14 prosenttia epäillyistä. Henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa 46 prosenttia ja raiskauksissa 42 prosenttia epäillyistä oli päihteen vaikutuksen alaisena.

Taulukko 5. Selvitettyihin rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt iän ja sukupuolen mukaan 2007–2016, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti

Sukupuoli/ikäluokka	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Yhteensä	Yhteensä	79	76	72	69	69	64	62	59	58	57
	Alle 15 vuotiaat	12	16	14	13	14	11	10	9	8	8
	15 - 17 -vuotiaat	121	128	123	122	126	109	103	98	91	84
	18 - 20 -vuotiaat	242	239	217	208	214	201	198	185	185	175
	Yli 20-vuotiaat	84	79	75	72	71	67	65	63	62	60
Miehet	Yhteensä	131	128	119	115	115	106	102	97	95	92
	Alle 15 vuotiaat	18	23	20	18	20	15	14	13	12	12
	15 - 17 -vuotiaat	201	212	199	194	203	176	167	161	149	135
	18 - 20 -vuotiaat	393	384	343	332	340	320	314	290	292	271
	Yli 20-vuotiaat	140	135	127	123	120	112	108	104	102	100
Naiset	Yhteensä	30	26	26	25	26	23	24	23	23	22
	Alle 15 vuotiaat	6	7	7	8	8	6	5	4	4	4
	15 - 17 -vuotiaat	37	40	44	46	47	39	37	33	31	31
	18 - 20 -vuotiaat	83	87	85	79	82	77	77	76	72	73
	Yli 20-vuotiaat	32	27	26	25	26	24	25	24	24	23

Vuonna 2016 nuorten ja alaikäisten, alle 21-vuotiaiden, osuus kaikista rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä oli 17,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 18,2. Nuorten osuudet olivat suuria alkoholirikoksissa, ryöstöissä, vahingonteoissa, moottorikulkuneuvon kohdistuvissa anastusrikoksissa

sekä korkeissa liikenneturvallisuuden vaarantamisissa. Ryöstöihin syylliseksi epäillyistä nuoria oli 39,7 prosenttia, vahingontekoihin epäillyistä 36,5 prosenttia ja törkeään liikenneturvallisuuden vaarantamiseen epäillyistä 29,9 prosenttia. Pahoinpitelyihin syylliseksi epäillyistä 19,5 prosenttia oli nuoria.

2.3 Syylliseksi epäiltyjen taustat

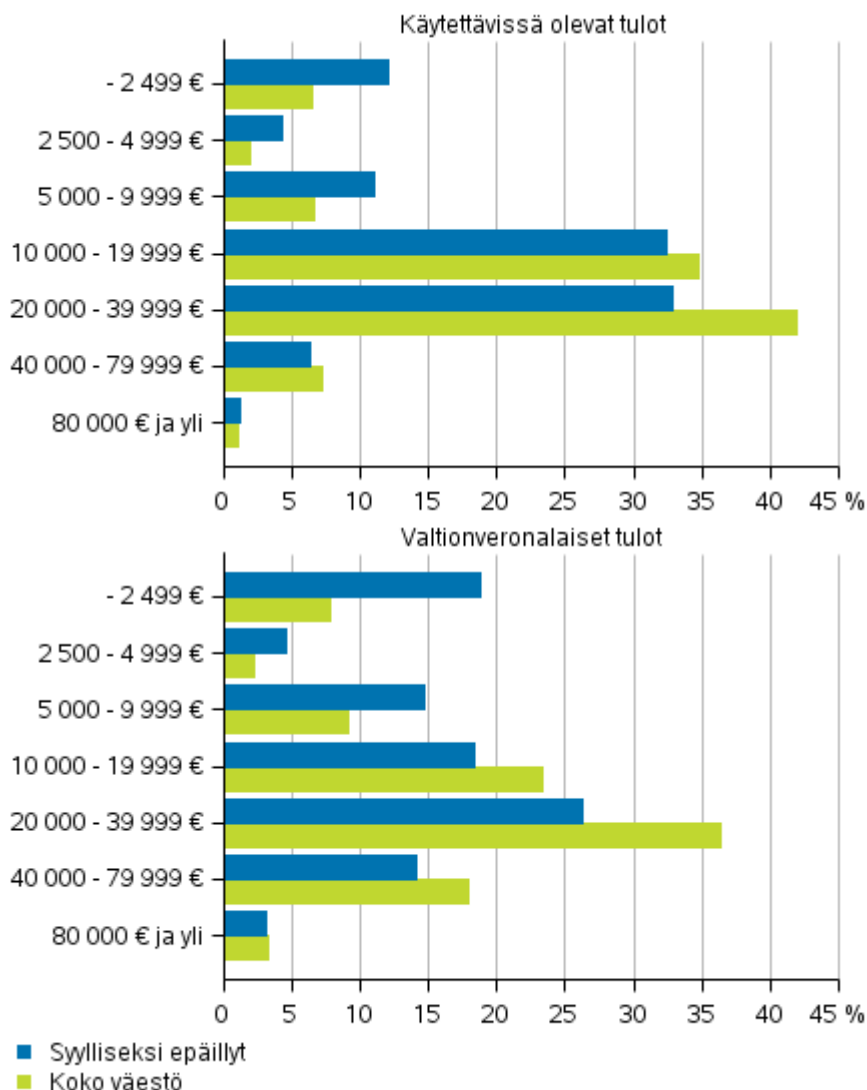
Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen 15 vuotta täyttäneiden rekisteröityyn väestöön (vakinaisesti ja tilapäisesti Suomessa asuvat, joilla on suomalainen henkilötunnus) kuuluvien keskimääräinen valtionveronalainen tulo oli noin 24 000 euroa, kun vastaava tulo koko väestössä oli noin 28 800 euroa. Tuloveroa maksetaan valtiolle ansiotulosta ja pääomatulosta. Vastaavat mediaanitulot olivat 15 700 ja 23 700 euroa. Syylliseksi epäillyistä alle 5 000 euron tulot oli 23,3 prosentilla, koko väestöstä 10,2 prosentilla. Vähintään 20 000 euron tulot oli 43,4 prosentilla epäillyistä, koko väestöllä vastaava osuus oli 57,4 prosenttia. Luokkaan alle 2 499 euroa kuuluvat myös kaikki ne, joiden valtionveronalaisesta tulosta ei ole tietoa. Tässä luvussa ilmoitettavat luvut on laskettu siten, että yksi henkilö on epäiltynä vain kerran. Näin lasketut luvut poikkeavat muista tässä julkaisussa esitetyistä epäiltyjä kuvaavista luvuista, joissa sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä. Luvussa ei ole huomioitu liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai liikennerikkomukseen syyllistyneitä. Tiedot syylliseksi epäiltyjen valtionveronalaisesta tulosta perustuvat verohallituksen verotietokannan valtionveronalaisia tuloja koskeviin tietoihin vuodelta 2015. Koko väestöä käsittelevissä luvuissa on huomioitu vain Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt.

Taulukko 6. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt sukupuolen ja tulotiedon mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet

Sukupuoli/tulotieto			Yhteensä	- 2 499 €	2 500 - 4 999 €	5 000 - 9 999 €	10 000 - 19 999 €	20 000 - 39 999 €	40 000 - 79 999 €	80 000 € ja yli
Valtionveronalaiset tulot	Sukupuoli yhteensä	epäiltyt	134 198	25 295	6 171	19 668	24 608	35 230	18 981	4 245
		%	100,0	18,8	4,5	14,6	18,3	26,2	14,1	3,1
	Mies	epäiltyt	103 393	20 484	4 766	14 886	17 713	26 080	15 769	3 695
		%	100,0	19,8	4,6	14,3	17,1	25,2	15,2	3,5
	Nainen	epäiltyt	30 805	4 811	1 405	4 782	6 895	9 150	3 212	550
		%	100,0	15,6	4,5	15,5	22,3	29,7	10,4	1,7
Käytettävissä olevat tulot	Sukupuoli yhteensä	epäiltyt	134 198	16 073	5 678	14 870	43 452	44 076	8 446	1 603
		%	100,0	11,9	4,2	11,0	32,3	32,8	6,2	1,1
	Mies	epäiltyt	103 393	13 314	4 616	11 978	32 705	32 327	7 015	1 438
		%	100,0	12,8	4,4	11,5	31,6	31,2	6,7	1,3
	Nainen	epäiltyt	30 805	2 759	1 062	2 892	10 747	11 749	1 431	165
		%	100,0	8,9	3,4	9,3	34,8	38,1	4,6	0,5

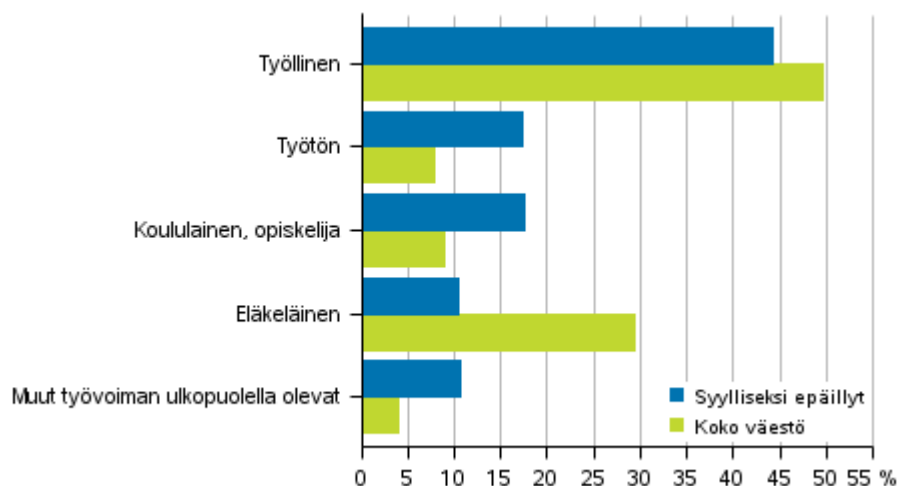
Käytettävissä olevien rahatulujen mukaan tarkasteltuna rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen tulotaso oli korkeampi. Syylliseksi epäiltyjen käytettävissä olevien tulojen mediaani on 82 prosenttia koko väestön vastaavasta. Valtionveronalaisilla tuloilla osuus on 66 prosenttia. Alle 5 000 euron käytettävissä olevat tulot oli 16,1 prosentilla epäillyistä kun valtionveronalaisten tulojen mukaan tähän luokkaan kuului 23,3 prosenttia epäillyistä. Koko väestöllä vastaavat luvut ovat 8,5 ja 10,2 prosenttia. Yli 20 000 euron käytettävissä olevat tulot oli 39,2 prosentilla epäillyistä ja 50,2 prosentilla koko väestöstä. Käytettävissä olevat tulot = palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot + saadut tulonsiirrot - maksetut tulonsiirrot. Käytettävissä olevat tulot on valtionveronalaista tuloa parempi mittari kuvaamaan syylliseksi epäillyn todellisia tuloja.

Kuvio 8. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö valtionveronalaisten tulojen ja käytettävissä olevien tulojen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet

Pääasiallisen toiminnan mukaan jaoteltuna rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä (yli 15 vuotiaat rekisteröityyn väestöön kuuluvat) työllisiin kuului 44,1 prosenttia. Työttömiä oli 17,2 ja muita työvoiman ulkopuolella olevia 10,7 prosenttia epäillyistä. Koko väestöstä työllisiä oli 49,7 prosenttia, työttömiä 7,9 ja työvoiman ulkopuolella 3,9 prosenttia. Tieto henkilön pääasiallisesta toiminnasta on vuodelta 2014, joten se voi poiketa tämänhetkisestä tilanteesta.

Kuvio 9. Syylliseksi epäillyt henkilöt ja koko väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet

15 vuotta täyttäneistä rikoslakirikoksiinsyylliseksi epäillyistä 42,4 prosenttia oli suorittanut vain perusasteen koulutuksen ja 41,5 prosentilla oli keskiasteen koulutus. Koko väestöllä vastaavat luvut olivat 29,2 ja 40,8 prosenttia.

Liitetaulukoissa 4–7 sama henkilö voi esiintyä useampaan kertaan syylliseksi epäiltyinä. Tämä on tilastossa tavanomainen tapa esittää syylliseksi epäiltyjen lukumäärä. Näin saadaan parempi kuva rikollisuudesta ilmiönä ja voidaan paremmin kuvata, millaisen taustan omaavat henkilöt syyllistyvät minkäkin tyyppisiin rikoksiin.

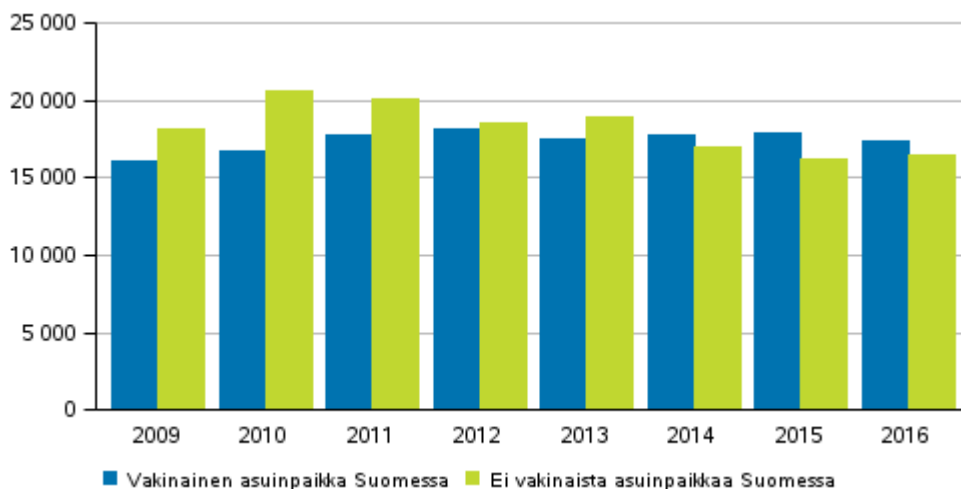
2.4 Syntyperä ja ulkomaan kansalaiset

Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen selvittämiin rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä vuonna 2016 oli 311 100, joista ulkomaiden kansalaisia oli 33 700. Vuoteen 2015 verrattuna kaikkien rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä väheni 3,0 prosenttia, kun taas ulkomaalaisten epäiltyjen määrä väheni 1,1 prosenttia. Ulkomaalaisten osuus kaikista rikoslakirikoksiin epäillyistä oli 10,8 prosenttia. Vuotta aiemmin vastaava osuus oli 10,6 prosenttia. Vakituisesti Suomessa asuvista epäillyistä ulkomaalaisten osuus oli 5,9 prosenttia. Vuonna 2016 ulkomaalaisista suurimman ryhmän muodostivat virolaiset (8 600) ja venäläiset (4 500). Virolaisista 48,6 ja venäläisistä 41,1 prosentilla epäillyistä on vakituinen asuinpaikka Suomessa. Edellisvuoteen verrattuna virolaisten tekemien rikosten määrä väheni 3,9 prosenttia ja venäläisten väheni 10,0 prosenttia. Venäläisiin lasketaan myös entisen Neuvostoliiton kansalaiset.

Muita maita, joiden kansalaisia oli epäiltyinä yli 1 000 olivat Irak (3 200), Somalia (1 400), Ruotsi (1 800) ja Romania (1 500). Romanianalaisista vain 12,3 prosentilla oli vakituinen asuinpaikka Suomessa. Vastaavat osuudet somalialaisilla ja irakilaisilla olivat 92,6 ja 45,2. Ruotsalaisista 49,8 prosentilla on vakituinen asuinpaikka Suomessa. Vuonna 2015 irakilaisia epäiltyjä oli 2 100 ja heistä 65,3 prosentilla oli vakituinen asuinpaikka Suomessa. Vuonna 2014 irakilaisia epäiltyjä oli 1 500 ja heistä 86 prosentilla oli vakituinen asuinpaikka Suomessa. Yksi henkilö voi syyllistyä vuoden aikana moneen eri rikokseen.

Kuvio 10. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ulkomaiden kansalaiset asuinpaikan mukaan 2009–2016

Vuonna 2016 selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyistä ulkomaalaisista 51,3 prosenttia asui Suomessa vakinaisesti. Osuus on 1 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2015. Suomessa asuvat ulkomaalaiset syylliseksi epäillyt olivat hieman nuorempia kuin suomalaiset epäillyt. Heidän keski-ikänsä oli 31 vuotta, kun suomalaisten syylliseksi epäiltyjen keski-ikä oli 32 vuotta. Suomessa asuvien ulkomaalaisten tyypillisiä rikoksia olivat varkaus-, pahoinpitely- ja huumausainerikokset sekä kulkuneuvon kuljettamiset oikeudetta.

Tilastossa sama henkilö voi esiintyä useampaan kertaan syylliseksi epäiltynä. Tiedot syylliseksi epäiltyjen kansalaisuudesta ja siitä asuvatko he vakinaisesti Suomessa perustuvat poliisilta saatuun kansalaisuustietoon ja väestöaineistoista henkilötunnuksen avulla poimituihin tietoihin. Ryhmä 'ei vakinaista asuinpaikkaa Suomessa' on siinä mielessä ongelmallinen, että siihen saattaa sisältyä henkilöitä, jotka oleskelevat Suomessa pitkiäkin aikoja hankkimatta täältä pysyvää kotipaikkaa. Ryhmään saattaa sisältyä myös henkilöitä, esimerkiksi huumausainerikoksista syylliseksi epäiltyinä, jotka ovat tulleet Suomeen vain rikosentekotarkoituksessa. Ulkomaalaisten määrä poikkeaa jonkin verran poliisin ilmoittamista luvuista, sillä poliisi ilmoittaa epäillyn kansalaisuuden myös sellaisissa rikoksissa, joissa tutkinta on vielä kesken. Tilastokeskuksen luvuissa huomioidaan vain selvitetty rikokset.

Taulukko 7. Selvitettyihin rikoslakirikoksiin Suomessa asuvat syylliseksi epäillyt iän ja kansalaisuuden mukaan 2016

Ikäluokat	Vakinaisesti Suomessa asuvat		Osuus ikäryhmän 1 000 asukasta kohden	
	Suomalaiset	Ulkomaalaiset	Suomalaiset	Ulkomaalaiset
-14	6 832	474	7,9	13,7
15-17	13 926	617	81,3	109,1
18-20	30 849	1 198	168,5	190,6
21-24	36 994	2 028	141,7	156,9
25-29	38 756	3 416	123,9	114,5
30-34	35 307	3 077	109,2	91,9
35-39	28 336	2 310	89,1	83,0
40-49	39 822	2 912	63,3	74,7
50-59	25 750	970	35,8	41,5
60-69	12 655	226	17,1	20,9
70-	5 462	73	7,4	12,0
Yhteensä	274 689	17 301	52,2	75,3

Epäiltyjen syntyperä

Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä 139 200 henkilöistä suomalaistaustaisia oli 123 700 (88,9 prosenttia). Ulkomaalaistaustaisia oli 15 200 (10,9 prosenttia). Luvut on laskettu siten, että henkilö on huomioitu vuoden aikana vain kerran syylliseksi epäiltynä, kyseessä ei siis ole epäiltyjen "bruttomäärä". Koko väestössä suomalaistaustaisia on 93,8 ja ulkomaalaistaustaisia 6,2 prosenttia. Suomalaistaustaisista syylliseksi epäillyistä 2 400 (1,9 prosenttia) oli syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisista epäillyistä 93,6 prosenttia oli syntynyt ulkomailla. Tarkastelussa ovat mukana rekisteröityyn väestöön kuuluvat henkilöt, eli henkilöt joilla on suomalainen henkilötunnus. Syntyperätieto on vuodelta 2016, joten runsaan kahdensadan epäillyn syntyperätieto jäi tuntemattomaksi, vaikka heillä on suomalainen henkilötunnus. Tyypillisesti tällaiset henkilöt ovat Suomeen vuoden 2016 aikana muuttaneita.

Suomalaistaustaisia Suomessa syntyneitä epäiltyjä oli 23,8 saman syntyperän väestön 1 000 henkilöä kohti. Ulkomailla syntyneitä suomalaistaustaisia epäiltyjä oli puolestaan 47,6. Runsaat puolet ulkomailla syntyneistä suomalaistaustaisista on syntynyt Ruotsissa. Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus tuhatta saman syntyperän väestöön kuuluvaa kohti oli 18,3 ja ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaisia 49,6.

Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt ja osuus väestön 1 000:ta asukasta kohden syntyperän mukaan 2015-2016

Syntyperä	Epäillyt		Osuus väestön 1 000 asukasta kohden	
	2015	2016	2015	2016
Syntyperä yhteensä	148 637	139 119	27,1	25,4
Suomalaistaustainen yhteensä	132 883	123 674	25,8	24,0
Suomalaistaustainen, syntynyt Suomessa	130 398	121 275	25,6	23,8
Suomalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	2 485	2 399	49,3	47,6
Ulkomaalaistaustainen yhteensä	15 729	15 211	46,3	44,7
Ulkomaalaistaustainen, syntynyt Suomessa	968	974	18,2	18,3
Ulkomaalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	14 761	14 237	51,5	49,6
Tuntematon	25	234	–	–

Suomalaistaustaiseksi lasketaan henkilö, jonka toinen tai molemmat vanhemmat ovat syntyneet Suomessa. Henkilö on ulkomaalaistaustainen, jos hänen molemmat vanhempansa ovat syntyneet ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisissa on suomalaistaustaisiin verrattuna enemmän nuorempia ikäluokkia ja miehiä. Ulkomaalaistaustaisista 64,8 prosenttia ja suomalaistaustaisista 45,9 on alle 40-vuotiaita.

Tarkempia tietoja epäiltyjen syntyperästä ikäluokan ja sukupuolen mukaan on liitetetaulukossa. Luvut on laskettu siten, että yksi henkilö on epäiltynä vain kerran. Näin lasketut luvut poikkeavat muista tässä julkaisussa esitetyistä epäiltyjä kuvaavista luvuista, joissa sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä.

Jos epäiltyjen määrä lasketaan siten, että sama henkilö voi olla epäiltynä useammasta rikoslakirikoksesta, on suomalaistaustaisia epäiltyjä 268 500 (86,3 prosenttia epäillyistä). Heistä Suomessa syntyneitä on 260 100 ja ulkomailla syntyneitä 8 400. Ulkomaalaistaustaisia epäiltyjä on 28 900 (9,3 prosenttia epäillyistä). Ulkomaalaistaustaisista Suomessa syntyneitä on 2 500 ja ulkomailla syntyneitä 26 500. Syylliseksi epäillyistä 0,1 prosentilla syntyperä oli tuntematon ja 13 400 (4,4 prosentilla) epäillyillä ei ollut väestötietoja. Väestötiedot puuttuvat mm. turisteilta sekä maassa tilapäisesti oleskelevalta. Verrattuna vuoteen 2015 suomalaistaustaisten epäiltyjen määrä laski 3 prosenttia ja ulkomaalaistaustaisten määrä laski 0,7 prosenttia. Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten epäiltyjen määrä kasvoi 9,5 prosenttia. Ryhmän "ei väestötietoja" määrä kasvoi 0,8 prosenttia.

Vuonna 2016 henkilö on epäiltynä keskimäärin 2,2 selvitettyyn rikoslakirikokseen. Suomessa syntyneet suomalaistaustaiset olivat epäiltynä 2,2 rikoksesta ja ulkomailla syntyneet suomalaistaustaiset 3,5 rikoksesta. Ulkomaalaistaustaisista Suomessa syntyneet olivat epäiltynä 2,5 rikoksesta ja ulkomailla syntyneet 1,9 rikoksesta.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Eräiden rikostyyppien kehitys 2012–2016

Rikos	2012	2013	2014	2015	2016
1) RIKOKSET JA RIKKOMUKSET YHTEENSÄ	860 692	869 402	828 296	819 012	823 449
2) Rikoslakirikokset	491 846	489 765	482 050	474 377	466 857
3) Rikokset A-F	425 421	424 786	417 898	413 233	411 725
A Omaisuusrikokset	237 609	240 547	241 326	236 323	230 174
Murrot yhteensä	35 046	32 514	33 972	34 106	33 251
Asuntomurrot	6 281	5 749	6 363	5 985	5 300
-vapaa-ajanasunnosta	1 478	1 791	1 840	1 683	1 227
-muusta asunnosta	4 803	3 958	4 523	4 302	4 073
Liikemurrot	4 001	3 843	4 044	4 079	3 329
Moottoriajoneuvomurrot	10 738	9 597	9 253	9 441	8 654
Muut murrot	14 026	13 325	14 312	14 601	15 968
Moottoriajoneuvon luvattomat käytöt ja anastukset, moottorikulkuneuvon käyttövarkaudet yhteensä	8 815	7 963	7 773	7 454	6 700
Ryöstöt yhteensä	1 616	1 524	1 689	1 550	1 673
-törkeä ryöstö	218	196	216	266	277
Vahingonteot yhteensä	44 417	43 375	42 516	37 619	35 170
- törkeä vahingonteko	239	266	253	254	300
Kavallukset yhteensä	3 272	3 574	3 075	2 912	2 924
-törkeä kavallus	374	358	372	362	395
Petokset yhteensä	20 946	22 835	23 515	26 091	25 065
-törkeä petos	1 052	1 100	1 351	1 458	1 422
Maksuvälinepetokset yhteensä	6 231	7 607	7 771	10 913	15 124
-törkeä maksuvälinepetos	127	123	123	193	161
B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	40 853	38 026	35 236	36 239	36 094
Tappo, murha tai surma	89	95	101	96	78
Tapon, murhan tai surman yritys	350	264	327	299	311
Pahoinpitelyt yhteensä	38 231	35 515	32 928	33 874	33 769
- törkeä pahoinpitely	1 874	1 791	1 645	1 563	1 592
C Seksuaalirikokset	3 511	3 310	3 001	2 972	3 327
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	1 567	1 657	1 416	1 230	1 242
Raiskaus	1 009	975	1 009	1 052	1 160
D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	14 361	13 700	12 592	12 880	13 399
Virkamiehen (väkivaltainen) vastustaminen	1 852	1 682	1 704	1 718	1 883
Haitanteko virkamiehelle	2 183	1 916	1 863	1 810	1 852
E Eräät liikenne rikokset	48 005	45 251	45 557	44 940	44 759
Rattijuopumukset yhteensä	19 134	17 994	17 608	17 638	17 308
- törkeä rattijuopumus	10 333	9 001	8 304	7 816	7 285
F Muut rikokset	81 082	83 952	80 186	79 879	83 972
Huumausainerikokset yhteensä	20 102	22 656	21 781	23 400	25 082
- törkeä huumausainerikos	1 025	1 237	1 161	1 070	1 179
Alkoholirikos/Alkoholirikkomus	4 601	4 474	3 686	3 195	2 876
4) Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus	435 271	444 616	410 398	405 779	411 724
- nopeusrajoituksen rikkominen ¹⁾	288 904	315 849	293 752	291 000	299 336

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenerikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Liitetaulukko 2. Rikoksiin syylliseksi epäillyt Suomessa vakinaisesti asuvat kansalaisuuden mukaan vuosina 2013–2016, osuus 1 000 asukasta kohden ¹⁾

Rikos/vuosi		Yhteensä	Suomen kansalaiset	Ulkomaiden kansalaiset	Ruotsin kansalaiset	Viron kansalaiset	Venäjän/ent. Neuvostoliiton kansalaiset	Somalian kansalaiset	Muiden ulkomaiden kansalaiset
Rikokset ja rikkomukset yhteensä	2013	123,9	123,4	200,3	137,9	137,0	128,6	225,5	526,1
	2014	115,6	115,0	171,5	130,5	131,9	121,8	267,3	487,1
	2015	114,7	114,2	182,7	126,8	138,2	113,5	265,1	464,1
	2016	115,2	114,4	195,7	131,8	146,8	110,5	226,1	484,0
Rikoslakirikokset	2013	58,3	57,3	120,3	84,5	86,0	71,4	178,7	315,6
	2014	55,9	54,8	101,1	80,8	79,9	71,3	219,2	293,6
	2015	55,1	54,1	113,7	77,7	81,8	66,6	214,2	277,6
	2016	53,2	52,2	111,8	75,3	83,3	59,8	175,3	269,1
Kaikki rikokset	2013	46,7	45,6	105,5	72,8	73,4	64,1	169,2	268,1
	2014	44,5	43,5	87,1	69,8	67,5	63,0	217,9	249,0
	2015	44,4	43,5	99,0	66,2	69,3	59,7	207,7	231,9
	2016	43,6	42,7	102,2	64,4	69,3	54,6	167,7	226,7
Varkausrikokset	2013	9,9	9,8	24,2	13,9	15,4	12,8	59,1	48,9
	2014	9,7	9,6	14,7	13,1	12,7	12,4	79,3	43,4
	2015	9,2	9,1	20,3	12,4	14,2	12,1	66,5	40,8
	2016	8,8	8,7	15,0	11,3	13,3	10,5	62,3	36,8
Ryöstörikokset	2013	0,2	0,2	1,0	0,5	0,4	0,3	1,5	1,8
	2014	0,3	0,3	0,6	0,6	0,4	0,5	5,4	2,0
	2015	0,3	0,3	0,4	0,6	0,4	0,3	6,5	1,6
	2016	0,3	0,3	0,9	0,4	0,3	0,2	4,4	1,3
Petokset	2013	3,5	3,5	5,6	3,9	3,0	2,2	12,2	14,4
	2014	3,2	3,2	10,4	4,0	2,5	2,2	10,2	14,4
	2015	4,0	4,0	6,5	3,8	3,9	1,9	12,9	13,9
	2016	4,0	4,1	11,6	3,2	2,7	3,3	8,1	11,2
Pahoinpitelyrikokset	2013	5,4	5,1	11,7	11,9	9,7	7,3	27,2	44,3
	2014	4,8	4,6	7,1	11,4	9,0	7,2	31,6	40,9
	2015	4,6	4,3	8,6	10,4	7,5	7,2	33,1	37,0
	2016	4,3	4,1	11,4	10,0	7,2	6,4	25,2	36,0
Raiskausrikokset	2013	0,1	0,1	0,2	0,6	0,2	0,2	0,7	2,4
	2014	0,1	0,1	0,2	0,6	0,1	0,2	1,2	2,0
	2015	0,1	0,1	0,2	0,6	0,1	0,1	1,8	2,2
	2016	0,1	0,1	0,4	0,6	0,1	0,2	1,1	2,2
Rattijuopumukset	2013	3,0	3,0	5,2	4,3	8,4	5,0	2,3	16,2
	2014	2,9	2,9	4,8	4,0	7,2	5,2	3,3	14,4
	2015	3,0	2,9	5,9	4,1	7,4	5,5	3,6	14,9
	2016	2,9	2,8	5,6	4,1	8,1	4,4	2,6	14,9
Huumausainerikokset	2013	3,6	3,6	6,2	4,6	3,6	5,5	12,2	16,6
	2014	3,6	3,5	6,0	5,1	3,6	5,3	20,9	17,7
	2015	3,9	3,8	8,8	5,3	5,0	4,5	18,7	18,2
	2016	4,0	3,9	10,0	5,8	5,3	3,5	16,1	20,0

1) Sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä

Liitetaulukko 3. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö valtionveronalaisen tulon (euroa) mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet¹⁾

Rikokset		Yhteensä	- 2 499	2 500 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 39 999	40 000 - 79 999	80 000 ja yli
1 Rikokset ja rikkomukset yhteensä	epäilty	632 589	115 594	25 610	80 702	98 800	170 521	113 168	28 194
	%	100,1	18,3	4,0	12,8	15,6	27,0	17,9	4,5
2 Rikoslakirikokset	epäilty	290 424	85 462	17 693	58 032	49 355	50 393	24 203	5 286
	%	100,0	29,4	6,1	20,0	17,0	17,4	8,3	1,8
3 Rikokset A-F	epäilty	236 879	80 519	15 402	53 478	40 461	32 326	12 279	2 414
	%	100,0	34,0	6,5	22,6	17,1	13,6	5,2	1,0
Omaisuusrikokset	epäilty	94 516	38 288	6 691	24 431	14 552	7 886	2 131	537
	%	100,0	40,5	7,1	25,8	15,4	8,3	2,3	0,6
Varkausrikokset	epäilty	46 024	21 016	3 137	13 035	5 997	2 359	436	44
	%	99,9	45,7	6,8	28,3	13,0	5,1	0,9	0,1
Ryöstörikokset	epäilty	1 382	774	128	290	138	46	6	-
	%	100,0	56,0	9,3	21,0	10,0	3,3	0,4	-
Vahingonteot	epäilty	8 250	2 964	645	2 030	1 363	931	276	41
	%	99,9	35,9	7,8	24,6	16,5	11,3	3,3	0,5
Kavallusrikokset	epäilty	1 358	227	54	198	330	380	140	29
	%	100,0	16,7	4,0	14,6	24,3	28,0	10,3	2,1
Petokset	epäilty	22 758	8 258	1 812	5 581	4 334	2 289	370	114
	%	100,0	36,3	8,0	24,5	19,0	10,1	1,6	0,5
Maksuvälinepetokset	epäilty	1 371	503	126	394	220	100	25	3
	%	99,9	36,7	9,2	28,7	16,0	7,3	1,8	0,2
Verorikokset	epäilty	1 579	323	42	291	373	299	186	65
	%	100,0	20,5	2,7	18,4	23,6	18,9	11,8	4,1
Väärennysrikokset	epäilty	2 523	1 042	185	580	326	249	104	37
	%	100,0	41,3	7,3	23,0	12,9	9,9	4,1	1,5
Velallisen epärehellisyys	epäilty	570	89	20	57	114	158	101	31
	%	99,9	15,6	3,5	10,0	20,0	27,7	17,7	5,4
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	epäilty	24 742	5 388	1 283	4 914	5 262	5 351	2 269	275
	%	100,1	21,8	5,2	19,9	21,3	21,6	9,2	1,1
Henkirikokset ja niiden yritykset	epäilty	77	25	6	18	20	7	1	-
	%	100,1	32,5	7,8	23,4	26,0	9,1	1,3	-
Pahoinpitelyrikokset	epäilty	22 841	4 996	1 191	4 633	4 910	4 922	1 984	205
	%	100,0	21,9	5,2	20,3	21,5	21,5	8,7	0,9
Seksuaalirikokset	epäilty	1 884	417	100	341	431	393	185	17
	%	100,0	22,1	5,3	18,1	22,9	20,9	9,8	0,9
Rattijuopumukset	epäilty	16 390	3 869	895	3 176	3 313	3 670	1 276	191
	%	100,1	23,6	5,5	19,4	20,2	22,4	7,8	1,2
Huumausainerikokset	epäilty	22 315	8 745	1 951	5 771	3 440	1 992	360	56
	%	100,0	39,2	8,7	25,9	15,4	8,9	1,6	0,3
4 Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	epäilty	395 711	35 075	10 208	27 224	58 339	138 196	100 889	25 780
	%	100,0	8,9	2,6	6,9	14,7	34,9	25,5	6,5
KOKO VÄESTÖ	epäilty	4 575 145	358 999	105 218	417 684	1 065 455	1 665 533	816 321	145 935
	%	99,9	7,8	2,3	9,1	23,3	36,4	17,8	3,2

1) Sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä

Liitetaulukko 4. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö sosioekonomisen aseman mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet¹⁾

Rikokset		Yhteensä	Yrittäjät	Ylemmät toimihenkilöt	Alemmat toimihenkilöt	Työntekijät	Opiskelijat	Eläkeläiset	Muut, tuntematon
1 Rikokset ja rikkomukset yhteensä	epäilty	632 589	57 666	59 611	85 687	112 624	72 268	71 017	173 716
	%	99,9	9,1	9,4	13,5	17,8	11,4	11,2	27,5
2 Rikoslakirikokset	epäilty	290 424	15 959	11 348	23 888	42 125	44 998	27 995	124 111
	%	99,9	5,5	3,9	8,2	14,5	15,5	9,6	42,7
3 Rikokset A-F	epäilty	236 879	10 396	5 559	15 181	29 677	36 962	22 412	116 692
	%	100,0	4,4	2,3	6,4	12,5	15,6	9,5	49,3
Omaisuusrikokset	epäilty	94 516	2 517	1 245	4 871	7 257	14 892	9 646	54 088
	%	100,1	2,7	1,3	5,2	7,7	15,8	10,2	57,2
Varkausrikokset	epäilty	46 024	525	368	1 697	2 565	7 021	5 677	28 171
	%	100,0	1,1	0,8	3,7	5,6	15,3	12,3	61,2
Ryöstörikokset	epäilty	1 382	20	4	40	91	369	119	739
	%	100,0	1,4	0,3	2,9	6,6	26,7	8,6	53,5
Vahingonteot	epäilty	8 250	240	189	446	984	1 965	813	3 613
	%	100,0	2,9	2,3	5,4	11,9	23,8	9,9	43,8
Kavallusrikokset	epäilty	1 358	136	82	279	178	107	150	426
	%	99,9	10,0	6,0	20,5	13,1	7,9	11,0	31,4
Petokset	epäilty	22 758	446	221	1 502	1 882	3 491	1 539	13 677
	%	100,1	2,0	1,0	6,6	8,3	15,3	6,8	60,1
Maksuvälinepetokset	epäilty	1 371	34	16	72	98	184	153	814
	%	100,1	2,5	1,2	5,3	7,1	13,4	11,2	59,4
Verorikokset	epäilty	1 579	223	60	124	228	106	228	610
	%	99,9	14,1	3,8	7,9	14,4	6,7	14,4	38,6
Väärennysrikokset	epäilty	2 523	126	53	144	173	352	170	1 505
	%	100,1	5,0	2,1	5,7	6,9	14,0	6,7	59,7
Velallisen epärehellisyys	epäilty	570	118	44	68	89	17	61	173
	%	100,0	20,7	7,7	11,9	15,6	3,0	10,7	30,4
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	epäilty	24 742	1 338	770	2 153	4 878	3 719	2 269	9 615
	%	100,0	5,4	3,1	8,7	19,7	15,0	9,2	38,9
Henkirikokset ja niiden yritykset	epäilty	77	9	1	3	8	10	12	34
	%	100,1	11,7	1,3	3,9	10,4	13,0	15,6	44,2
Pahoinpitelyrikokset	epäilty	22 841	1 209	642	1 950	4 513	3 440	1 996	9 091
	%	100,0	5,3	2,8	8,5	19,8	15,1	8,7	39,8
Seksuaalirikokset	epäilty	1 884	104	82	177	393	324	199	605
	%	100,1	5,5	4,4	9,4	20,9	17,2	10,6	32,1
Rattijuopumukset	epäilty	16 390	785	470	1 070	3 017	1 927	1 758	7 363
	%	100,0	4,8	2,9	6,5	18,4	11,8	10,7	44,9
Huumausainerikokset	epäilty	22 315	421	204	1 076	2 642	4 451	1 142	12 379
	%	99,9	1,9	0,9	4,8	11,8	19,9	5,1	55,5
4 Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	epäilty	395 711	47 270	54 052	70 506	82 947	35 306	48 605	57 025
	%	100,0	11,9	13,7	17,8	21,0	8,9	12,3	14,4
KOKO VÄESTÖ	epäilty	4 575 145	249 042	501 910	851 944	681 109	416 017	1 361 552	513 571
	%	100,0	5,4	11,0	18,6	14,9	9,1	29,8	11,2

1)

Liitetaulukko 5. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet¹⁾

Rikokset		Yhteensä	Työllinen	Työtön	Koululainen, opiskelija	Eläkeläinen	Muut työvoiman ulkopuolella olevat
1 Rikokset ja rikkomukset yhteensä	epäilty	632 589	303 752	105 152	83 893	68 300	71 492
	%	100,0	48,0	16,6	13,3	10,8	11,3
2 Rikoslakirikokset	epäilty	290 424	85 936	73 173	50 165	26 001	55 149
	%	100,1	29,6	25,2	17,3	9,0	19,0
3 Rikokset A-F	epäilty	236 879	53 736	68 303	41 723	20 516	52 601
	%	100,0	22,7	28,8	17,6	8,7	22,2
Omaisuusrikokset	epäilty	94 516	13 249	30 591	16 344	8 739	25 593
	%	100,0	14,0	32,4	17,3	9,2	27,1
Varkausrikokset	epäilty	46 024	3 661	15 340	7 895	5 096	14 032
	%	100,1	8,0	33,3	17,2	11,1	30,5
Ryöstörikokset	epäilty	1 382	85	369	455	94	379
	%	100,0	6,2	26,7	32,9	6,8	27,4
Vahingonteot	epäilty	8 250	1 476	2 254	2 206	762	1 552
	%	99,9	17,9	27,3	26,7	9,2	18,8
Kavallusrikokset	epäilty	1 358	657	280	113	138	170
	%	100,0	48,4	20,6	8,3	10,2	12,5
Petokset	epäilty	22 758	3 767	8 165	3 573	1 435	5 818
	%	100,1	16,6	35,9	15,7	6,3	25,6
Maksuvälinepetokset	epäilty	1 371	184	417	191	130	449
	%	99,9	13,4	30,4	13,9	9,5	32,7
Verorikokset	epäilty	1 579	605	380	104	222	268
	%	100,1	38,3	24,1	6,6	14,1	17,0
Väärennysrikokset	epäilty	2 523	451	778	379	156	759
	%	100,0	17,9	30,8	15,0	6,2	30,1
Velallisen epärehellisyys	epäilty	570	317	88	14	57	94
	%	100,0	55,6	15,4	2,5	10,0	16,5
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	epäilty	24 742	8 594	6 249	4 057	2 144	3 698
	%	100,0	34,7	25,3	16,4	8,7	14,9
Henkirikokset ja niiden yritykset	epäilty	77	19	16	9	12	21
	%	100,1	24,7	20,8	11,7	15,6	27,3
Pahoinpitelyrikokset	epäilty	22 841	7 797	5 933	3 758	1 887	3 466
	%	100,1	34,1	26,0	16,5	8,3	15,2
Seksuaalirikokset	epäilty	1 884	730	349	341	188	276
	%	99,9	38,7	18,5	18,1	10,0	14,6
Rattijuopumukset	epäilty	16 390	5 061	4 512	2 058	1 657	3 102
	%	100,0	30,9	27,5	12,6	10,1	18,9
Huumausainerikokset	epäilty	22 315	3 724	7 320	4 722	970	5 579
	%	100,0	16,7	32,8	21,2	4,3	25,0
4 Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	epäilty	395 711	250 017	36 849	42 170	47 784	18 891
	%	100,1	63,2	9,3	10,7	12,1	4,8
KOKO VÄESTÖ	epäilty	4 575 145	2 274 076	362 627	412 686	1 348 240	177 516
	%	100,0	49,7	7,9	9,0	29,5	3,9

1) Sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä

Liitetaulukko 6. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt ja koko väestö koulutuksen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet¹⁾

Rikokset		Yhteensä	Perusaste	Keskiaste	Alin korkea-aste	Alempi korkeakouluaste	Ylempi korkeakouluaste/tutkijakoulutus
1 Rikokset ja rikkomukset yhteensä	epäilty	632 589	251 341	245 814	42 191	48 682	44 561
	%	100,0	39,7	38,9	6,7	7,7	7,0
2 Rikoslakirikokset	epäilty	290 424	163 400	99 031	9 255	10 797	7 941
	%	100,0	56,3	34,1	3,2	3,7	2,7
3 Rikokset A-F	epäilty	236 879	147 929	74 348	5 426	5 492	3 684
	%	100,0	62,4	31,4	2,3	2,3	1,6
Omaisuusrikokset	epäilty	94 516	66 197	24 487	1 655	1 296	881
	%	100,0	70,0	25,9	1,8	1,4	0,9
Varkausrikokset	epäilty	46 024	33 741	10 992	642	336	313
	%	100,0	73,3	23,9	1,4	0,7	0,7
Ryöstörikokset	epäilty	1 382	1 183	197	-	1	1
	%	100,1	85,6	14,3	-	0,1	0,1
Vahingonteot	epäilty	8 250	5 357	2 586	99	135	73
	%	99,9	64,9	31,3	1,2	1,6	0,9
Kavallusrikokset	epäilty	1 358	569	565	111	69	44
	%	100,0	41,9	41,6	8,2	5,1	3,2
Petokset	epäilty	22 758	16 377	5 674	263	308	136
	%	100,1	72,0	24,9	1,2	1,4	0,6
Maksuvälinepetokset	epäilty	1 371	1 035	297	13	16	10
	%	100,0	75,5	21,7	0,9	1,2	0,7
Verorikokset	epäilty	1 579	738	640	91	58	52
	%	100,0	46,7	40,5	5,8	3,7	3,3
Väärennysrikokset	epäilty	2 523	1 747	590	45	91	50
	%	100,0	69,2	23,4	1,8	3,6	2,0
Velallisen epärehellisyys	epäilty	570	209	210	80	46	25
	%	100,0	36,7	36,8	14,0	8,1	4,4
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	epäilty	24 742	12 670	9 937	770	809	556
	%	100,0	51,2	40,2	3,1	3,3	2,2
Henkirikokset ja niiden yritykset	epäilty	77	42	31	1	3	-
	%	100,0	54,5	40,3	1,3	3,9	-
Pahoinpitelyrikokset	epäilty	22 841	11 812	9 205	652	706	466
	%	100,0	51,7	40,3	2,9	3,1	2,0
Seksuaalirikokset	epäilty	1 884	903	789	56	72	64
	%	100,0	47,9	41,9	3,0	3,8	3,4
Rattijuopumukset	epäilty	16 390	8 461	6 520	634	442	333
	%	100,0	51,6	39,8	3,9	2,7	2,0
Huumausainerikokset	epäilty	22 315	14 583	7 254	111	268	99
	%	100,0	65,4	32,5	0,5	1,2	0,4
4 Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä	epäilty	395 711	103 413	171 466	36 765	43 190	40 877
	%	99,9	26,1	43,3	9,3	10,9	10,3
KOKO VÄESTÖ	epäilty	4 575 145	1 333 629	1 866 006	446 816	483 312	445 382
	%	100,0	29,1	40,8	9,8	10,6	9,7

1) Sama henkilö voi esiintyä vuoden aikana useita kertoja epäiltynä

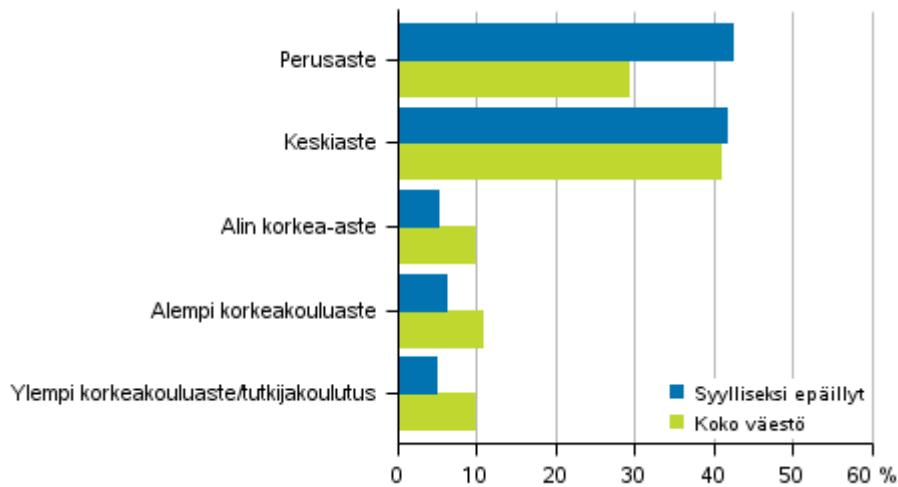
Liitetaulukko 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt henkilöt syntyperän, ikäluokan ja sukupuolen mukaan ja epäiltyjen osuus väestöstä 2016

Syntyperä ja ikäluokka		Sukupuoli yhteensä		Mies		Nainen	
		epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %	epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %	epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %
Syntyperä yhteensä	Ikäluokka yhteensä	139 119	2,5	107 037	4,0	32 082	1,2
	0 - 14	4 937	0,6	3 663	0,8	1 274	0,3
	15 - 17	7 686	4,3	6 058	6,7	1 628	1,9
	18 - 20	13 751	7,3	10 692	11,0	3 059	3,3
	21 - 24	15 362	5,6	11 966	8,5	3 396	2,5
	25 - 29	15 796	4,6	12 308	7,0	3 488	2,1
	30 - 39	27 655	3,9	21 289	5,9	6 366	1,9
	40 - 49	22 226	3,3	16 733	4,9	5 493	1,7
	yli 50	31 706	1,4	24 328	2,3	7 378	0,6
Suomalaistaustainen yhteensä	Ikäluokka yhteensä	123 674	2,4	94 524	3,7	29 150	1,1
	0 - 14	4 289	0,5	3 195	0,8	1 094	0,3
	15 - 17	7 110	4,3	5 599	6,6	1 511	1,9
	18 - 20	12 698	7,1	9 817	10,8	2 881	3,3
	21 - 24	13 634	5,4	10 508	8,1	3 126	2,5
	25 - 29	13 105	4,3	10 024	6,4	3 081	2,1
	30 - 39	23 222	3,7	17 631	5,5	5 591	1,8
	40 - 49	19 656	3,2	14 726	4,7	4 930	1,6
	yli 50	29 960	1,4	23 024	2,3	6 936	0,6
Suomalaistaustainen, syntynyt Suomessa	Ikäluokka yhteensä	121 275	2,4	92 764	3,7	28 511	1,1
	0 - 14	4 197	0,5	3 131	0,7	1 066	0,3
	15 - 17	6 973	4,2	5 492	6,5	1 481	1,8
	18 - 20	12 503	7,1	9 668	10,7	2 835	3,3
	21 - 24	13 400	5,3	10 337	8,0	3 063	2,5
	25 - 29	12 743	4,2	9 774	6,3	2 969	2,0
	30 - 39	22 440	3,7	17 052	5,4	5 388	1,8
	40 - 49	19 192	3,2	14 384	4,7	4 808	1,6
	yli 50	29 827	1,4	22 926	2,3	6 901	0,6
Suomalaistaustainen, syntynyt ulkomailta	Ikäluokka yhteensä	2 399	4,8	1 760	6,8	639	2,6
	0 - 14	92	0,9	64	1,3	28	0,6
	15 - 17	137	6,3	107	9,3	30	2,9
	18 - 20	195	10,1	149	15,6	46	4,7
	21 - 24	234	9,2	171	13,2	63	5,1
	25 - 29	362	8,5	250	11,4	112	5,5
	30 - 39	782	5,9	579	8,4	203	3,2
	40 - 49	464	4,2	342	6,0	122	2,3
	yli 50	133	2,6	98	3,7	35	1,4

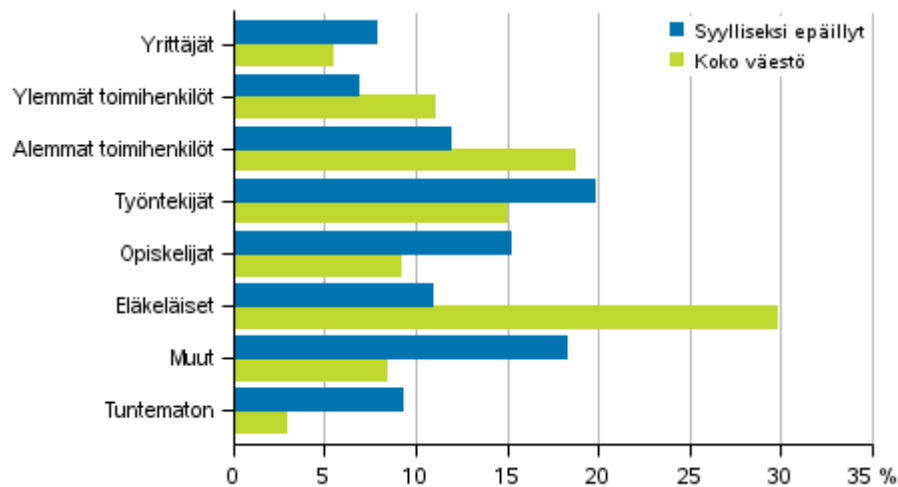
Syntyperä ja ikäluokka		Sukupuoli yhteensä		Mies		Nainen	
		epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %	epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %	epäiltyjen lkm	epäiltyjen osuus väestöstä %
Ulkomaalaistaustainen yhteensä	Ikäluokka yhteensä	15 211	4,5	12 300	7,1	2 911	1,7
	0 - 14	643	1,0	464	1,4	179	0,6
	15 - 17	556	5,4	439	8,4	117	2,3
	18 - 20	1 034	9,2	857	14,9	177	3,2
	21 - 24	1 692	8,8	1 426	14,4	266	2,8
	25 - 29	2 641	6,9	2 235	11,5	406	2,2
	30 - 39	4 376	5,6	3 608	8,7	768	2,1
	40 - 49	2 547	4,7	1 987	7,1	560	2,1
	yli 50	1 722	2,6	1 284	4,2	438	1,3
Ulkomaalaistaustainen, syntynyt Suomessa	Ikäluokka yhteensä	974	1,8	763	2,8	211	0,8
	0 - 14	294	0,7	211	1,0	83	0,4
	15 - 17	195	5,1	157	8,2	38	2,0
	18 - 20	251	8,3	205	13,5	46	3,1
	21 - 24	154	7,2	129	11,4	25	2,5
	25 - 29	34	8,1	22	10,4	12	5,8
	30 - 39	17	7,7	15	11,8	..	..
	40 - 49	..	..	..	..	..	..
	yli 50	22	1,2	19	2,0	..	..
Ulkomaalaistaustainen, syntynyt ulkomailla	Ikäluokka yhteensä	14 237	5,0	11 537	7,9	2 700	1,9
	0 - 14	349	1,6	253	2,2	96	0,9
	15 - 17	361	5,6	282	8,5	79	2,5
	18 - 20	783	9,5	652	15,4	131	3,3
	21 - 24	1 538	9,0	1 297	14,8	241	2,9
	25 - 29	2 607	6,9	2 213	11,5	394	2,1
	30 - 39	4 359	5,6	3 593	8,7	766	2,1
	40 - 49	2 540	4,7	1 982	7,1	558	2,1
	yli 50	1 700	2,7	1 265	4,3	435	1,3
Tuntematon	Ikäluokka yhteensä	234	..	213	..	21	..
	0 - 14	..	..	..	..	..	..
	15 - 17	20	..	20	..	..	..
	18 - 20	19	..	18	..	..	..
	21 - 24	36	..	32	..	..	..
	25 - 29	50	..	49	..	..	..
	30 - 39	57	..	50	..	..	..
	40 - 49	23	..	20	..	..	..
	yli 50	24	..	20	..	..	..

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö koulutusasteen mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet

Liitekuvio 2. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty ja koko väestö sosioekonomisen aseman mukaan 2016, 15 vuotta täyttäneet

Laatuseloste: Rikos- ja pakkokeinotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Rikos- ja pakkokeinotilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen käyttämien pakkokeinojen kuvaamiseen. Tilasto sisältää tietoja ilmi tulleiden rikosten laadusta ja määrästä. Lisäksi selvitetään poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tutkimien ja selvittämien rikosten määrä sekä tapaukset, joissa ilmoitus on todettu aiheettomaksi. Selvitetystä rikoksista ilmoitetaan myös syylliseksi epäillyt sekä heidän ikänsä, kansalaisuus ja joitain sosioekonomisia taustatekijöitä. Pakkokeinojen osalta alueluokituksena on poliisilaitos, rikosten osalta kunta.

Vuoden 2009 alusta lähtien luvuissa ovat mukana myös tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset. Muutoksen vaikutukset rikosten vertailtavuuteen eivät ole suuria. Yleisimmistä rikostyypeistä muutos vaikuttaa lähinnä huumausainerikosten vertailtavuuteen.

Tilasto sisältää myös tietoja perheväkivallasta, rikosten uhreista ja kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä eräistä poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen suorittamista tehtävistä kuten itsemurhien, hirvieläinkolarien, palonsyiden yms. tutkimuksista. Nämä luvut kuvaavat poliisin tehtäviä, eivätkä siten ole suoraan tulkittavissa esimerkiksi itsemurhien määräksi. Itsemurhien määrää kuvataan Tilastokeskuksen kuolemansyyt-tilastossa osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/ksyyt/index.html> Tilasto sisältää tiedot pakkokeinolakiperusteisista pakkokeinoista. Niillä pyritään poikkeuksetta rikoksen selvittämiseen. Lisäksi tilasto sisältää ns. poliisilakiperusteiset kiinniotot, niillä taas pyritään suojaamaan kohteena olevaa henkilöä itseään tai estämään kohtuuton häiriön tai vahingon aiheuttaminen. Poliisilakiperusteisen kiinnioton kohteeksi joutuneista henkilöistä käytetään usein nimitystä 'päähtyneenä säilöönnotetut', joita heistä on valtaosa. Poliisilakiperusteista kiinniottoa ei ole kuitenkaan rajattu pelkästään päähtyneisiin.

Lisäksi tilasto sisältää ulkomaalaislakiperusteisia pakkokeinoja, joista esimerkkinä voidaan mainita 'ulkomaalaisen säilöönnotto'. Osan pakkokeinoista voi päättää poliisi itse, osa edellyttää tuomioistuimen päätöstä. Tilastossa pakkokeinot, joiden lyhenne päättyy O -kirjaimen, ovat tuomioistuimen hyväksymiä.

Tilasto ei sisällä tietoja telekuuntelusta, televalvonnasta eikä teknisestä tarkkailusta pakkokeinona. Tilasto ei myöskään sisällä tietoja liiketoimintakielloista. Liiketoimintakielloista on saatavissa tietoa Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset –tilastosta osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/til/syyttr/index.html>.

Tilastolla kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää piiloon, toisin sanoen ne eivät tule tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Tilasto kuvaa rikoksia, jotka ovat tulleet tietoon tilastokauden aikana. Rikos voi olla tapahtunut aiemminkin. Tilasto kuvaa pakkokeinoja, joita on käytetty kalenterivuoden aikana. Niiden taustalla oleva rikos on voinut tapahtua aiemmin.

Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta lainsäädännössä on säädetty rangaistus. Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tehtävänä on tutkia rikos, suorittaa esitutkinta ja jättää selvitetty rikos syyttäjän harkintaan. Lievemmissä tapauksissa laissa säädetyn perustein voidaan rikos jättää ilmoittamatta syyttäjälle.

Rikos kirjataan tehdyksi rikoksen tekopaikan mukaan.

Pääsääntönä on, että henkilö esitetään tilastossa yhtä monta kertaa kuin häntä epäillään rikoksesta (henkilöiden bruttomäärä).

Tilastoyksikkönä on käytetty rikosta. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi.

Lukuihin sisältyvät rikoksen yritykset, poikkeuksena erillisenä ryhmänä esitettävät tapon, murhan ja surman yritykset sekä tuhotyön yritykset. Avunanto ja yllytys rikokseen esitetään sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys.

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Tässä tilastossa pääasiallinen toiminta on ryhmitelty seuraavasti:

- työlliset
- työttömät
- opiskelijat, koululaiset
- eläkeläiset, työttömyyseläkeläiset
- muut työvoiman ulkopuolella olevat
- ei väestötietoja

Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin. 0–14-vuotiaat kuuluvat ryhmään 'opiskelija, koululainen'. Tieto kuvaa henkilön toimintaa vuonna 2014.

Koulutusaste on tässä tilastossa ryhmitelty seuraavasti:

- perusaste
- keskiaste
- alin korkea-aste
- alempi korkeakouluaste
- ylempi korkeakouluaste
- alle 15-vuotiaat
- ei väestötietoja

Tiedot henkilön koulutuksesta saadaan Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä. Käytetyt tiedot ovat vuodelta 2015.

Sosioekonomisen aseman muodostaminen henkilölle perustuu tietoihin henkilön pääasiallisesta toiminnasta, ammatista, ammattiasemasta sekä toimialasta. Sosioekonominen asema on tässä tilastossa ryhmitelty seuraavasti:

- yrittäjät
- ylemmät toimihenkilöt
- alemmat toimihenkilöt
- työntekijät
- opiskelijat
- eläkeläiset
- muut
- tuntematon
- ei väestötietoja

7–15-vuotiaat on sijoitettu ryhmään 'opiskelijat' ja 0–6-vuotiaat ryhmään 'muut'. Luokkaan 'muut' kuuluvat pitkäaikaistyöttömät ja muualla luokittelemattomat. Käytetyt tiedot ovat vuodelta 2014.

Valtionveronalaiset tulot: Ansiotulot + pääomatulot. Tiedot perustuvat verohallituksen verotietokannan valtionveronalaisia tuloja koskeviin tietoihin. Ryhmään 'muut' sisältyy tulottomat ja tuntemattomat rekisteröityyn väestöön kuuluvat (vakinaisesti ja tilapäisesti Suomessa asuvat), mutta ei henkilötunnuksettomat. Käytetyt tiedot ovat vuodelta 2015.

Käytettävissä olevat tulot: Käytettävissä olevat tulot = palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot + saadut tulonsiirrot - maksetut tulonsiirrot. Käytetyt tiedot ovat vuodelta 2015 ja niiden kuvaamiseen käytetään samaa luokitusta kuin valtionveronalaisien tulojen kuvaamiseen.

Syntyperä: Henkilö on suomalaista syntyperää, jos vähintään hänen toinen vanhempansa on syntynyt Suomessa. Ulkomaista syntyperää ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Lisäksi luokittelussa on henkilön syntymämaa: Suomessa tai ulkomailla.

Pääasiallisen toiminnan, koulutusasteen, sosioekonomisen aseman ja valtionveronalaisien tulojen ryhmään 'ei väestötietoja' kuuluvat sellaiset henkilöt, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta. Tällaisia henkilöitä ovat Suomessa rekisteröityyn väestöön kuulumattomat, kuten turistit ja muut Suomessa väliaikaisesti vierailevat.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta rikosilmoitusjärjestelmästä, josta tässä yhteydessä käytetään lyhennettä PATJA.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskukseen toimitettu neljännesvuosiaineisto tarkentuu tilastovuoden aikana poliisin tutkinnan edetessä. Vuosiaineistosta tilastovuotta seuraavan vuoden helmikuussa poimittavat tiedot poikkeavat jossain määrin neljännesaineiston tiedoista.

Tilastossa ovat kaikki edellä mainitut poliisin määräämät pakkokeinot ja kaikki poliisin tuomioistuimen päätettäväksi jättämät pakkokeinot. Suhteellisen harvinaiset tapaukset, joissa tuomioistuin ei ole hyväksynyt pakkokeinoa tai on muuttanut sitä, eivät välttämättä näy tilastossa.

Nykyiset tilastot kuvaavat hyvin rikollisuutta ja sen muutoksia. Tilastokeskuksessa on analysoitu rikosilmoitusaineistosta tapausten selosteosat vuoden 1998 väkisinmakaamisten ja törkeiden pahoinpitelyjen sekä vuoden 2007 lapsen seksuaalisten hyväksikäyttöjen ja törkeiden ryöstöjen osalta. Selosteet olivat laadultaan hyviä. Rikosten lukumäärätiedot ja rikoksista rekisteriin kirjatut tiedot olivat selosteiden kanssa yhtäpitäviä. PATJA-järjestelmään kirjattavat tiedot osoittautuivat luotettaviksi. Tilastojen perusaineistona PATJA-järjestelmää voidaan pitää hyvänä.

Vuoden 2006 luvuissa esiintyneet virheellisyudet on korjattu nyt esitettävään taulukkoon.

Väärennysrikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä oli poikkeuksellisen suuri vuonna 2007. Tämä johtuu Imatralla ilmi tulleesta rikossarjasta.

Vuonna 2010 Pohjanmaalla raiskausrikosten lisääntyminen johtui yhteen rikosilmoitukseen kirjatusta usean osateon käsittävistä tapahtumasarjasta.

Lievät pahoinpitelyt siirtyivät vuoden 2011 alusta virallisen syytteen alaisiksi silloin, kun ne kohdistuvat alaikäiseen, tekijälle läheiseen henkilöön tai henkilöön, joka suorittaa työtehtäviään. Tähän asti rankaiseminen lievästä pahoinpitelystä on edellyttänyt, että uhri vaatii tekijälle rangaistusta. Jatkossa esitutkinnan käynnistäminen ja tekijän saattaminen vastuuseen eivät ole enää riippuvaista uhrin tahdosta.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoon tullutta rikollisuutta kuvaavat neljännesvuosiaineistosta poimittavat tiedot valmistuvat tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tietoon tullut rikollisuus vuositilaston perusaineisto poimitaan poliisin PATJA-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat huhtikuun aikana.

Pakkokeinojen aineisto poimitaan poliisin PATJA-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat touko–kesäkuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tietoon tullut rikollisuus –vuositilasto julkaistaan huhtikuun loppuun mennessä.

Tietoon tullut rikollisuus –neljännesvuositilasto julkaistaan 4 kertaa vuodessa tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Pakkokeinojen tilasto julkaistaan vuosittain touko-kesäkuussa.

Tarkempia tietoja poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastosta löytyy tilaston www-sivuilta. Lisätietoja voi pyytää myös Tilastokirjaston tietopalvelusta sekä oikeustilastojen asiantuntijoilta. Mahdollisuudesta saada tilastoaineistoja tutkimuskäyttöön voi tiedustella Tilastokeskuksen tutkijapalvelusta.

Tietoja poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleista rikoksista sekä pakkokeinoista on Tilastokeskuksen maksuttomassa StatFin-tilastopalvelussa osoitteessa http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp.

Rikos- ja pakkokeinotilaston www-sivut: <http://tilastokeskus.fi/til/rpk/index.html>

Tilastokirjaston tietopalvelu: http://www.tilastokeskus.fi/tup/kirjasto_tieto/info.html tai puhelimitse arkena ma-pe klo 9.00–16.00 numerosta 029 551 2220.

Oikeustilastojen yhteydenottolomake: <http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/yht.html>

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –tilasto ja pakkokeinot –tilasto yhdistettiin maaliskuussa 2015. Tätä aiemmin julkaistut tiedot löytyvät tilastojen vanhoilta kotisivuilta. Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilaston www-sivut: <http://www.tilastokeskus.fi/til/polrik/index.html> ja Pakkokeinot-tilaston www-sivut: <http://tilastokeskus.fi/til/pkei/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään julkaisuhetkenä voimassa olevaa alueluokitusta. Taulukoissa, joissa esitetään muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan, aikaisempien vuosien luvut on muutettu vastaamaan uusinta alueluokitusta, jotta tilastot olisivat vertailukelpoisia.

Pakkokeinoissa alueluokituksena käytetään julkistamishetkellä voimassa olevaa poliisilaitosluokitusta. Poliisilaitosten määrä väheni vuoden 2009 alusta 90:stä 24:ään. Vuodesta 2009 lähtien tiedot esitetään uuden poliisilaitosjaon mukaisesti. Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalveluun jäävät lisäksi vuodet 2004–2008 aikaisempien poliisilaitosten mukaisesti tehtyinä. Vuonna 2014 poliisilaitosten määrä laski 12:sta ja vuoden 2013 pakkokeinot on tilastoitu uudella poliisilaitosjaolla.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri rikostyyppien välillä.

Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. Suuret rikossarjat saattavat paljastuessaan aiheuttaa kymmenien, joissain tapauksissa jopa tuhansien rikosten lisäyksen tilastossa. Seuraavana vuonna luvut useimmiten palaavat entiselleen. Ongelma korostuu, kun tehdään suhteellisen harvinaisista rikoksista alueellisia vertailuja rikollisuuskehityksestä.

Rikosten määrän laskentaperusteissa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat rikosten määrän vertailtavuutta eri vuosina. Kun esimerkiksi petosten lukumäärän laskentaperuste muuttui 1991, niin muutos ei vaikuttanut pelkästään petosten määrään, vaan myös rikosten kokonaislukumäärän vertailtavuus edellisiin vuosiin vaikeutui.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Suomen virallisessa tilastossa (sarja XXIII, uusi sarja Oikeus) on julkaistu Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastoa vuodesta 1927 lähtien. Tietojen saanti perustuu valtioneuvoston päätökseen 11.12.1926 (nro 321/1926), jolla poliisipiirit on määrätty antamaan oikeustilastoja varten tiedot tietoon tulleista rikoksista. Sisäasiainministeriö ja Tilastokeskus ovat sopineet tiedonkeruun ja tietosisällön myöhemmistä muutoksista. Kaudelle 1971–1979 sisäasiainministeriö on antanut ohjeet Poliisin käsikylehdessä nro 2/1971 ja vuodesta 1980 lähtien kiertokirjeessä 7.12.1979 nro 4616/402/79. Vuodelle 1991 ohjeet on annettu kirjeessä 15.3.1991 nro 900/69/91 ja vuodesta 1992 alkaen 31.1.1992 päivätyssä kirjeessä. Myös vuosina 1938, 1945 ja 1951 on tehty muutoksia, joilla on ollut huomattava vaikutus tilaston sisältöön.

Vuodesta 1954 lähtien Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tullut rikollisuus-tilaston yhteydessä on julkaistu tietoja myös tullirikoksista.

Maksuttoman Statfin –tietopalvelun poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tullut rikollisuus- tietojen aikasarjat alkavat vuodesta 1980.

Vuoden 2010 alussa lukuihin lisättiin tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset. Nämä tiedot esitetään vuodesta 2009 alkaen. Muutos lisäsi kaikkien rikosten lukumääriä noin kaksi prosenttia. Huumausainerikokset lisääntyivät muutoksen johdosta 6-8 prosenttia.

Vuoden 2012 loppuvuoden ja vuoden 2013 alkuvuoden liikenneturvallisuuden vaarantamista koskevat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, sillä tuli ilmi, että automaattisen liikennevalvonnan loppuvuonna 2012 havaitsemia ylinopeuksia on kirjattu vuoden 2013 alkupuolelle.

Pakkokeinoja on tilastoitu samankaltaisesti vuodesta 2002 lähtien.

Lainmuutokset vaikeuttavat myös pakkokeinojen vertailua eri vuosien ja eri pakkokeinotyyppien välillä. Esimerkiksi henkilökatsastuksiin sisältyvä DNA-tunnisteiden ottoa koskeva lainsäädäntö muuttui 2004 alusta (Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimesta 22.8.2003/761 ja Pakkokeinolaki 27.6.2003/646). Muutos aiheutti sen, että DNA-tunnisteiden otto muuttui normaaliksi tutkimusrutiiniksi. Pakkokeinojen määriin voivat vaikuttaa esimerkiksi muutokset poliisin rikostutkimuskäytännöissä tai päihityneiden huollossa.

RIKOS:

Uusi tieliikennelaki(267/81) tuli voimaan 1.4.1982. Tilastossa lakia sovellettiin vuoden alusta lähtien. Luvut eivät lainmuutoksesta johtuen vastanneet aikaisempien vuosien lukumääriä eri liikenne rikostyypeissä.

Rikesakkolaki (66/83) ja Laki rikesakosta tieliikenteessä (68/83) tulivat voimaan 1.9.1983. Lain mukaan voidaan tieliikennelain (267/81) tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta antaa rikesakko, mikäli rikkomuksen katsotaan aiheuttaneen vain vähäistä vaaraa tai haittaa.

Poliisiin antamat rikesakot 1.9.1983 lähtien sisältyvät tilastoon.

Kavallusrikosten tilastointikäytäntöä muutettiin vuodesta 1983 lähtien, usean osateon käsittävät kavallusrikokset tilastoidaan yhtenä rikoksena.

1.1.1991 tuli voimaan laki rikoslain muutoksesta (769/90), muutos koski omaisuus-, vaihdanta- ja talousrikoksia. Muutos oli rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, se sisälsi myös senkaltaisia periaatteellisia muutoksia, että eräiden rikosluokkien osalta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin katkesi. Tuli uusia rikosnimikkeitä, ja osin myös samoina säilyneiden nimikkeiden sisältö muuttui. Ongelmallisia tässä suhteessa ovat irtaimen omaisuuden luvaton käyttöä koskevat rikokset, ja niistä erityisesti ns. moottoriajoneuvojen anastukset, petos- ja maksuvälinepetosrikokset ja väärennysrikokset. Muiden yleisten tavanomaisen omaisuusrikosten osalta vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyi. Tilaston tietosisältöä muutettiin vastaamaan uudistettua lainsäädäntöä. Maksuvälinepetosten tilastointikäytäntö muuttui vuonna 1991. Muutos vähensi tilastoitujen rikosten määrää.

Rikoksen yhtymistä koskevan lainsäädännön uudistamisen (697/91) johdosta ei tilastoinnissa vuoden 1992 alusta lukien otettu huomioon käsitettä yksin teoin tehdystä rikoksesta. Aikaisemmin yksin teoin tehdyt rikokset oli tilastoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain päärikoksen mukaan. Päärikoksella tarkoitetaan rikosta, josta laissa määrätty rangaistus on ankarin. Tilastointitavan muutos lisäsi jossain määrin tilastoitujen rikosten määrää.

Huumausainerikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1994. Ne muodostavat rikoslain 50 luvun. Lainmuutoksen takia ainoastaan huumausainerikosten kokonaismäärät ovat vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaaviin lukuihin. Vaikka tilastointikäytäntöä ei lainmuutoksen seurauksena muutettu oli vuoden 1994 huumausainerikosten tilastointi poliisi-piireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Huumausainerikoksia arvioidaan kirjatun kymmenisen prosenttia todellista enemmän. 1.9.1994 tulivat voimaan liikennejuopumuksia koskevat uudet säädökset. Törkeän rattijuopumuksen promilleraja laski 1,5:sta 1,2:een. Lainmuutoksen vuoksi vain rattijuopumusten yhteismäärät ovat vertailukelpoisia edellisiin vuosiin. Vesiliikennejuopumuksen uudeksi rajaksi vahvistettiin yksi promille entisen 1,5 promillen asemesta.

1.9.1995 tuli voimaan laki Rikoslain muutoksesta (578/95). Rikosnimikkeistön muutoksen vaikutukset tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin olivat vähäiset.

Seuraavassa esitetään uuden nimikkeen vastaavuus aikaisemmin käytössä olleeseen nimikkeeseen:

Vanha nimike --> Uusi nimike

- Tappo --> Tappo
- Tappo --> Surma
- Tapon tai murhan yritys --> Tapon, murhan tai surman yritys
- Lapsentappo --> Lapsensurma

- Kuolemantuottamus --> Kuolemantuottamus, törkeä kuolemantuottamus
- Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus --> Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus
- Murhapolito --> Tuhotyö, liikennetuhotyö, törkeä tuhutyö
- Murhapolton yritys --> Tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeä tuhutyön yritys

Tuhutyötä ja murhapolitoa koskevat rikosnimikkeet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia. Tuhutyö käsittää murhapolton lisäksi myös aiemmin muihin nimikkeisiin kuuluneita tapauksia.

1.1.1995 voimaan tullut uusi Alkoholilaki (1143/94) aiheutti muutoksia rikosluokitteluun. Käytöstä poistettiin nimike 'alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla'. Vuoden 1995 huumausainerikosten tilastointi oli poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön seuraavat uudet rikosnimikkeet: sotilasrikokset, työrikokset, ympäristörikokset, eräiden aineettomien oikeuksien loukkaaminen. Uusina tietoina esitetään syylliseksi epäiltyjen naisten ikäjakauma sekä henki- ja pahoinpitelyrikosten tapahtumapaikka.

Vuodesta 1997 lähtien esitetään tieto syylliseksi epäillyn kansalaisuudesta.

Rikoksia oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä seksuaalirikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1999. Ne muodostavat rikoslain 15, 16, 17 ja 20 luvun. 1.10.1999 tulivat voimaan liikennerikoksia koskevat uudet säädökset rikoslain 23 lukuun. Taulukon rikosnimikkeet on ryhmitelty uuden lainsäädännön mukaan. Nyt esitettävät rikoslakirikokset sisältävät aiemmin tieliikennelakiin kuuluneita rikoksia.

1.4. 2000 muutettiin eräiden rikostyyppien tilastointikäytäntöä. Rauhanrikkomiset (Rikoslaki 24 luku) tilastoidaan siten, että usean osateon käsittävä tapahtumasarja merkitään yhtenä rikoksena. Samalla tavoin tilastoidaan hautarauhan rikkomiset ja lähestymiskiellon rikkomiset. Viimeksi mainitut sisältyvät rikosryhmään 'muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan'.

1.9.2001 tuli voimaan uusi huumausainerikoksia koskeva säädös. Rikosluokitukseen lisättiin nimike huumausaineen käyttörikos.

1.10.2002 tulivat voimaan uudet moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia koskevat säädökset. Rikosluokitukseen lisättiin kaksi uutta nimikettä: moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus sekä törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Aiemmin nämä rikokset tilastoitiin moottoriajoneuvoon kohdistuviksi luvattomiksi käytöiksi.

1.1.2003 uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön muu ajoneuvorikkomus.

1.10.2003 tuli voimaan uusi Järjestyslaki. Rikosluokitukseen lisättiin nimike järjestyslain rikkomiset.

Vuodesta 2003 lähtien esitetään rattijuopumusten yhteydessä tieto syylliseksi epäillyn käyttämästä päihteestä.

Vuodesta 2004 lähtien esitetään syylliseksi epäillyn käyttämää päihdettä koskeva tieto: muun päihteen ja alkoholin yhteiskäyttö (sekakäyttö). Aiemmin nämä tiedot esitettiin kohdassa muun päihteen vaikutuksen alaisena.

1.1. 2004 otettiin käyttöön uutena rikosnimikkeenä järjestyslain rikkomiset. Nimikkeistöstä poistettiin järjestyssääntörikkomus, poliisimääräyksen rikkomisen.

Aserikoksia koskeva rikoslain 41 luku tuli voimaan 1.6. 2007. Nämä rikokset sisältyvät uudistettuun rikosnimikkeeseen rikokset rikoslain 41, 42 ja 43 lukua vastaan. Muutos ei vaikuta rikosten kokonaisuuteen.

Vuoden 2009 alusta otettiin käyttöön uusi rikosten ryhmittely.

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Eräät liikennerikokset

F Muut rikokset

Myös rikosnimikkeistön rakennetta on muutettu:

Eräät liikenne rikokset ryhmässä (E) ei esitetä liikenneturvallisuuden vaarantamisia eikä liikennepakoja tieliikenteessä.

Muut rikokset ryhmä (F) koostuu ryhmiin A-E kuulumattomista rikoslakia vastaan tehdyistä rikoksista sekä rikoslain ulkopuolisista rikoksista.

Jako rikoslakirikoksiin ja muihin rikoksiin on poistettu.

Tilastoon on muodostettu omana ryhmänään liikenneturvallisuuden vaarantamiset, liikennepaot tieliikenteessä, liikenne rikkomukset, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiset ja ajoneuvorikkomukset.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009 Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos ja alkoholirikkomus. Lainmuutoksen vuoksi vain alkoholirikosten ja -rikkomusten yhteismäärä on vertailukelpoinen edellisiin vuosiin. Tapahtumakertatietoja ei tässä taulukossa esitetä.

Vuonna 2010 muutettiin asunnosta luvatta tunkeutuen tehtyjen varkausrikosten tilastointikäytäntöä. Vuodesta 2009 lähtien vapaa-ajan asuntoon ja muuhun asuntoon kohdistuneet varkausrikokset esitetään erillisinä tietoina.

Vuonna 2010 lisättiin tekopaikkaa kuvaavia tietoja seuraaville rikoksille: ryöstörikokset, vahingontekorikokset, tapon, murhan tai surman yritykset ja raiskausrikokset. Tiedot esitetään vuodesta 2009 alkaen.

Vuonna 2012 lisättiin syylliseksi epäiltyjen taustoja kuvaavia tietoja syylliseksi epäiltyjen valtionveronalaisista tuloista, koulutusasteesta, pääasiallisesta toiminnasta ja sosioekonomisesta asemasta. Sosioekonomista asemaa kuvaavan liitetaulukon 5. ja pääasiallista toimintaa kuvaavan liitetaulukon 6. väestötiedot ovat vuodelta 2012. Muissa liitetaulukoissa koko väestön tiedot ovat vuodelta 2013.

Vuonna 2013 lisättiin tieto syylliseksi epäiltyjen syntyperästä.

Vuoden 2013 elokuussa tulivat voimaan lait toisen henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta, törkeän ryöstön valmistelusta sekä panttivangin ottamisen valmistelusta.

Vainoaminen kriminalisoitiin 1.1.2014 alkaen.

1.9.2014 Rikoslain 20. luku (seksuaalirikoksista) uudistui. Rikoksien rangaistusasteikkoa kovennettiin ja 20:3§ (pakottaminen sukupuoliyhteyteen) kumottiin. Lakiin lisättiin 20:5a§ seksuaalinen ahdistelu.

4.9.2015 rikoslakiin lisättiin identiteettivarkaus (RL 38:9a§).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Vuositilaston tiedot poikkeavat neljännesvuosittain esitetyistä ennakkollisista tiedoista.

Keskusrikospoliisi ja yksittäiset poliisilaitokset julkaisevat tietoja rikollisuudesta. Nämä luvut eroavat Tilastokeskuksen tiedoista aineiston poiminta-ajankohdasta ja erilaisista tiedonkeruukriteereistä johtuen.

Tilastossa käytetyt rikosluokitukset vuosilta 2004–2014 ovat Tilastokeskuksen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/rikokset/versio.html>.

Tilastossa käytetyt käsitteet ja määritelmät on kuvattu verkko-osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/kas.html>.

Henkilötarkastuksiin ja kotietsintöihin liittyvistä takavarikoista esitetään vuodesta 2009 lähtien vain kokonaismäärät. Tarkempaa luokittelua ko. pakkokeinoista ei ole käytettävissä. Poliisilakiperusteisten säilöönottojen määrä ei määritelmällisistä syistä ole täysin sama kuin tietoon tullut rikollisuus -tilastossa esitetty päihtyneenä säilöön otettujen määrä.

Verikokeesta tehdyt humalatilan selvitysten määrät olivat vuosina 2009–2010 kirjautuneet järjestelmään puutteellisesti. Tämä usean tuhannen tapauksen poikkeama on huomioitava vertailtaessa pakkokeinojen kokonaismääriä. Vuoden 2010 luku oli vain 975, kun sen olisi pitänyt olla lähempänä vuoden 2011 lukua, joka oli 8 323.

Tuomioistuinten päättämistä pakkokeinoista on saatavissa tietoja tuomioistuintilastoista vuoden 2013 tilastoihin saakka.

Lisätietoja

Kimmo Haapakangas 029 551 3252
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

rikos@tilastokeskus.fi
<http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/index.html>
Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto 2016, tietoon tullut rikollisuus. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-9151 (pdf)